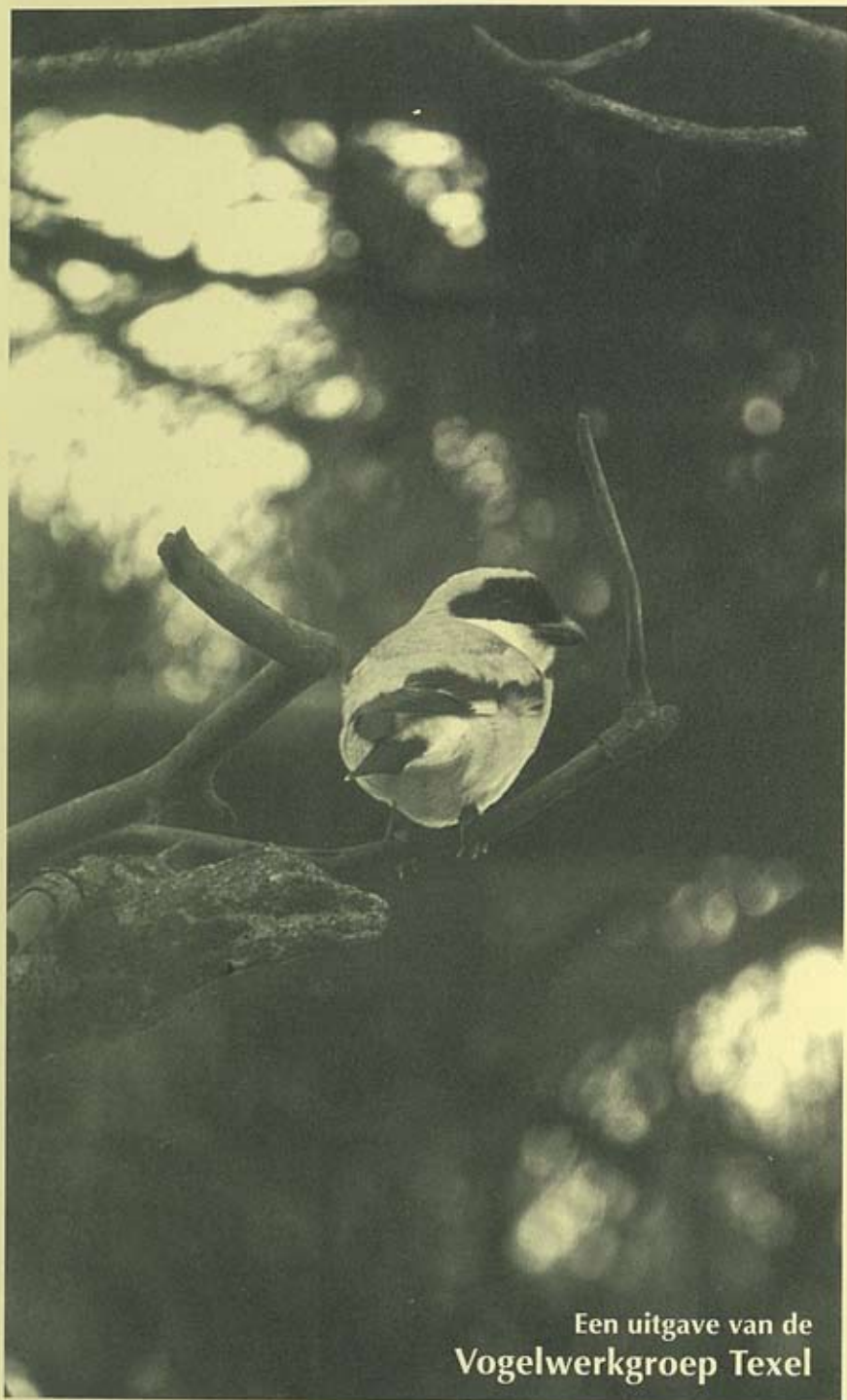

Ornithologisch jaarverslag Texel 1998

Een uitgave van de
Vogelwerkgroep Texel

Voorwoord

Dit is het tweede Ornithologische jaarverslag Texel. Ook ditmaal bestaat het uit duizenden gegevens van het Texel Birdwatching Center, het archief van de Vogelwerkgroep Texel, de wadvogeltellingen van de Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland (SOVON), de ringgroep Korverskooi, de Nederlandse Zeevogelgroep en de broedvogelinventarisaties van Staatsbosbeheer Texel (SBB), Natuurmonumenten (NM) en SOVON.

Het is vooral dankzij de medewerking van vele vrijwilligers, veelal leden van de VWG Texel, en de ondersteuning door SBB Texel, dat dit verslag tot stand kon komen. Als aanvulling op 1997 was Cor Smit bereid, de door hem al jaren gecoördineerde SOVON wadvogeltellingen van commentaar te voorzien. Cees Camphuysen wilde, namens de werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek (NSO), onderdeel van de Nederlandse Zeevogelgroep, een bijdrage leveren over kustvondsten van dode vogels.

Ook al is dit slechts het tweede verslag, nu al kan vastgesteld worden dat, door een bundeling van de gegevens, van een flink aantal soorten een beter inzicht in de verspreiding in tijd en ruimte is verkregen.

Westelijke Bergfluits *Phylloscopus bonelli*
De Cocksdorp, Texel
15 september 1998 (Jan van Holten)

Grijze Wouw *Elanus caeruleus*
De Cocksdorp, Texel
30 maart 1998 (René van Rossum)

Inleiding

In dit verslag worden de taxonomische volgorde en naamgeving gehanteerd, zoals beslist door de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA). Tav de acceptatie van relevante soorten worden de beslissingen van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) gevolgd. Derhalve zijn niet aanvaarde en niet ter beoordeling voorgelegde waarnemingen niet opgenomen. Waar-

nemingen van soorten, die nog ter beoordeling voorliggen, zijn voorzien van een asterisk*.

In 1998 werden 260 soorten vastgesteld, waarvan er 110 tot broeden kwamen. Door SOVON werden de door SBB beheerde terreinen op broedvogels geïnventariseerd. Deze gebieden zijn: het hele duingebied van het Amfibisch Oefenkamp t/m de Eierlandse duinen (incl het NTKC terrein en de Hanenplas), de Staatsbossen (incl het Alloo, het Duinpark en de Seetingsnollen), de Korverskooi, het Waalenburgerdijkje, de polders de Robbenjager, Wassenaar en Het Visje en het Krimbos. Gegevens afkomstig van deze inventarisatie zijn met SO aangegeven. Wanneer het aantal broedparen van het hele eiland bekend werd, wordt dit met TX aangegeven. Aangezien de door SOVON gehanteerde normen anders zijn dan die van SBB, is een directe vergelijking met voorgaande jaren in veel gevallen moeilijk te maken. Zo hanteerde SBB tav een aantal soorten 'strengere' normen, zoals broedgedrag, nestvondsten en het vinden van jongen. Daarentegen stelt SOVON 'slechts' het vaststellen van territoria als eis. Dit laatste verklaart mogelijk het, tov voorgaande jaren, zeer hoge aantal paren van oa Wintertaling en Roodborsttapuit. Daarom ook werden door hen territoria van 1 paar Geoorde Fuut en 2 paar Appelvinken als broedgevallen aangemerkt (zie de resp soorten). Wellicht zijn de territoriumhoudende vogels voorbodes van een definitieve vestiging van deze beide soorten. De Boomleeuwerik kwam, voor het eerst sinds 1965, met 1 paar tot broeden. Van de Velduil en de Dwergstern huisvestten wij een belangrijk deel van de Nederlandse broedpopulatie. De Vuurgoudhaan, vorig jaar 3 paar, was nu nog met 1 paar aanwezig. Bij de Tapuit zette de neerwaartse trend zich helaas voort. De Roodmus lijkt, met nog slechts 1 paar, weer als broedvogel te verdwijnen.

Van de niet-broedvogels valt ook het een en ander te vermelden. Voor het eerst (in Europa) werd een familie Zwarte Rotganzen waargenomen. Niet eerder werden 5 Kuifaalscholvers in één jaar aangetroffen. Opmerkelijk waren ook de groep van 9 Kleine Zilverreigers, min 25 Visarenden in het voorjaar, de eerste waarneming van een Steltkluut sinds 31 jaar, een jaartotaal van 19 Temminck's Strandlopers, het dagtotaal van 427 IJslandse Grutto's, een overzomerende Poelruiter en jaartotalen van 6 Rosse Franjepoten en 15 Ortolanen. Nieuwe soorten waren Grijze Wouw, Pontische Meeuw en Citroenkwikstaart, zodat er in totaal 353 soorten ooit op Texel werden vastgesteld. Het is hiermee de meest soortenrijke gemeente in Nederland. Van de Blonde Ruiters, de Poelsnip en de Ross' Meeuw* werd het 2e geval vastgesteld en van de Siberische Boompieper* het 3e geval. Verder waren er oa waarnemingen van Zwarte Ibis, Baardgrasmus, Bergfluits, Kleine Klapekster en Dwerggors. Leuk om te vermelden is de onvolwassen Lammergier die hier op 17 en 18 mei menigene deed verbazen. De vogel, met de naam Gelas, was afkomstig uit Frankrijk, waar hij in 1997, in het kader van een reintroductieprogramma, was uitgezet in Mercantour, Alpes-Maritimes. Soorten die hier regelmatig worden gezien, maar niet in 1998 werden vastgesteld zijn Purperreiger, Kraanvogel, Lachstern, Kerkuil, Pallas Boszanger, Kleine Vliegenvanger, Buidelmee en Grote Barmsijs.

Arend Wassink

Systematische lijst

Knobbelzwaan *Cygnus olor*

Broedgevallen: 1(TX)! In de jaren waarin het aantal paren bekend werd (vanaf 1966), is nog nooit zo'n klein aantal broedgevallen vastgesteld.

Het hele jaar aanwezig. De aanwezigheid van 12 te zomer vogels op 23 juli in de Mokbaai wijst op overzomerer van niet-lokale vogels. Op 18 januari werden er 15 geteld en op 23 december maar 3 (beide hwt). Het hoogste aantal bedroeg slechts 19 op 11 oktober (hwt).

Kleine Zwaan *Cygnus bewickii*

Op 18 januari bedroeg het totaal nog slechts 175 (hwt). Op 3 februari werd de laatste gezien in het Wagejot. Op 10 oktober werden de eerste 3 vogels waargenomen in Waalenburg. Daarna liep het aantal op tot 744 op 22 november.

Wilde Zwaan *Cygnus cygnus*

In de winter en het voorjaar werden slechts twee waarnemingen gedaan. Op 8 februari vlogen er 6 rond boven Waalenburg en een late ad werd op 23 april, eveneens in Waalenburg, gezien. Dat deze soort hier heel schaars is blijkt uit het feit dat ook uit het najaar slechts twee waarnemingen bekend werden. Op 26 oktober bevonden er zich 11 op de Bol en op 12 december 1 in Eierland.

Taigarietgans *Anser fabalis*

De enige waarneming dit jaar was die van 2 ad op 26 december tussen Toendrarietganzen in Het Noorden.

Toendrarietgans *Anser serrirostris*

Op 2 januari werden er nog c 4000 waargenomen maar na half januari nam het aantal snel af. Op 4 februari waren slechts c 600 vogels aanwezig en op 18 februari nog maar 150. Op 2 maart werd het laatste groepje van 10 gezien in Eierland. Gedurende het hele voorjaar en de zomer hield

zich een gewonde vogel langs de Lancasterdijk op. Op 11 oktober werden de eerste 2 al weer gezien in Eierland. Niet eerder werd de soort zo vroeg aangetroffen. In november nam het aantal flink toe en op 13 december, tijdens een ganzen telling, werd het hoogste aantal van 4624 geteld.

Kleine Rietgans *Anser brachyrhynchus*

Gedurende januari en februari verbleven er max 7 op Zeeburg en in Eierland. Van 24 februari t/m 8 april was een vogel hoofdzakelijk in Waalenburg aanwezig. Op 3 oktober de eerste 8 over de Slufter, daarna max 35 op 21 november in Dijkmanshuizen.

Grauwe Gans *Anser a anser*

Broedgevallen: 260 (TX) Echter, 101(!) legfels werden verwijderd.

Het hele jaar aanwezig. Op 18 januari werden er nog 1350 geteld (hwt). Op 15 maart konden er nog 628 worden vastgesteld. Op 13 september al weer 430 in Waalenburg. Het hoogste aantal dit najaar bedroeg 1563 op 22 november (hwt). Regelmatig werden weer Scandinavische vogels, voorzien van blauwe halsband, waargenomen.

Kolgans *Anser albifrons albifrons*

Een max van 1091 op 18 januari (hwt). In maart kunnen nog 100-den aanwezig zijn, zoals nu op 15 maart 680 (hwt). De laatste groep van 45 werd op 28 maart in Waalenburg gezien. Van 17 april t/m 1 september werd nog een, waarschijnlijk niet fitte, vogel waargenomen in de Fienweid. Op 10 oktober waren er al 55 ex in Waalenburg en de Westerkolk aanwezig. Dit is een evenaring van het vroegterecord. Vanaf half november werden grotere aantallen gezien. Het max bedroeg c 1000 op 26 december in Het Noorden.

Brandgans *Branta leucopsis*

T/m 24 januari werd een max van 50 waargenomen. Van 5 maart t/m 8 april verbleven

er 2 in Waalenburg en van 10 april tot 16 mei 1 in de Mokbaai. De laatste vogel zal waarschijnlijk niet fit of niet wild geweest zijn, dit geldt ook voor de vogel die op 17 augustus op de Muyplas zat. Voor het eiland heel bijzonder is het verschijnen van een groep van 135 op de Horsmeertjes op 6 september. Pas weer vanaf 17 oktober wordt de soort weer gezien, met als hoogste aantal 70 op 26 december in Het Noorden.

Roodhalsgans *Branta ruficollis*

Van 26 januari t/m 6 februari verbleef een ad aan de oostzijde. Op 27 oktober bevond zich 1 in Eierland.

Witbuikrotgans *Branta hrota*

Van 1 januari t/m 19 mei max 6. Op 27 september werd al een ad gezien in het Wagejot. Dit is de vroegste waarneming ooit (was 3 oktober). Daarna waren er max 2 aanwezig.

Rotgans *Branta bernicla*

Het hele jaar aanwezig. Op 15 maart werd het hoogste aantal van 9854 geteld (hwt). Ongeveer dit aantal bleef aanwezig t/m de eerste week van mei, waarna het aantal afnam. Op 20 mei waren er nog slechts 500 aanwezig en op 5 juni nog 15 op Zeeburg. Daarna 'overzomerden' zeker 5 vogels, hetgeen een gebruikelijk aantal is. Op 9 september waren de eerste 5 aanwezig in het Wagejot. Op 17 september vlogen er al 100-den zuidwaarts bij de vuurtoren. Daarna werd een maximum van 6646 vastgesteld op 22 november (hwt).

Zwarte Rotgans *Branta nigricans*

Van 1 januari t/m 17 mei werden max 5 solitaire ad gemeld. Bovendien werd op 15 maart 1 paar met 2 1e winters waargenomen. Dit is de eerste maal dat een familie van deze soort in Europa werd vastgesteld. Vanaf 25 oktober werden weer max 3 vogels aan de oostzijde gezien.

Bergeend *Tadorna tadorna*

Broedgevallen: 201 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Het hoogste aantal

in het voorjaar betrof 645 op 15 maart (hwt). In het najaar lag het aantal iets hoger met 1006 op 22 november (hwt). In de laatste week van augustus keerden 100-den ad terug uit hun ruigebied(en).

Krooneend *Netta rufina*

Van 15 t/m 18 september werd een ♀ of juv waargenomen in het westelijke Horsmeertje. Dit betreft de 10e waarneming.

Tafeleend *Aythya ferina*

Broedgevallen: 26 (NM, SO)

Het hele jaar aanwezig. Dat waarschijnlijk zeer weinig Tafeleenden hier doortrekken blijkt uit het feit dat de hoogste aantallen slechts 53 op 18 januari en 74 op 22 november (beide hwt) waren. Dit kunnen ook nog (gedeeltelijk) broedvogels en hun nakomelingen zijn.

Witoogend *Aythya nyroca*

Op 27 en 28 september werd een ad ♂ waargenomen op de Waddenzee bij de IJzeren Kaap. Dit is het 9e geval.

Kuifeend *Aythya fuligula*

Broedgevallen: 49 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Ook van deze soort werd slechts een max aantal vastgesteld, dat het aantal broedparen niet oversteeg. Het hoogste aantal was 135 op 15 maart (hwt).

Topper *Aythya marila*

Na de 12780, die er in januari 1997 werden geteld, is het max voor 1998 slechts 5! op 22 november. Wat meer 'zeetrekuren maken' had zeker tot hogere aantallen geleid. In het voorjaar slechts enkele tot 17 mei en in het najaar weer vanaf 7 oktober.

Eider *Somateria mollissima*

Broedgevallen: min 186 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Op 5 maart tussen 8.45 en 9.15 uur werden er 7000 zuidwaarts vliegend over de Noordzee waargenomen. Een ander hoog aantal is 6023 op 22 november (hwt).

Zwarte Zee-eend *Melanitta nigra*

Het hele jaar aanwezig. Het hoogste aantal betrof 3500, zuidwaarts vliegend over de Noordzee op 5 maart tussen 8.45 en 9.15 uur.

Grote Zee-eend *Melanitta fusca*

Op 28 februari werden er 139 geteld. Dit aantal viel in het niet bij het hoogste aantal ooit op een dag op Texel geteld nl 1750 zuid over de Noordzee op 5 maart tussen 8.45 en 9.15 uur. Er werden nog twee 'binnenlandwaarnemingen' gedaan t.w. 1 januari 1 op de Bol en 18 januari 1 in het Eierlands kanaal. Op 9 mei werden de laatste gezien op de Noordzee bij de vuurtoren. Vanaf 12 september was de soort weer aanwezig, vnl op de Noordzee, met een max van 4 op 19 oktober.

Ijseend *Clangula hyemalis*

Op 29 januari 5 op de Waddenzee, omgeving IJzeren Kaap; 5 februari 1 in de Texelstroom, Waddenzee; 8 februari ♂, ♀ Wagejot; 5 mei 1 ♂ zuid over de Noordzee; 9 mei 1 op de Noordzee bij de vuurtoren; 23 juni 1 ♀ in het Eierlands Gat. Dit is de 5e juniwaarneming; 18 oktober 1 over de Noordzee; 19 oktober 2 ♀♀ idem en 1 t/m 26 november 1 ♀ in de omgeving van de Eierlandse dam.

Nonnetje *Mergellus albellus*

1 januari 3 bij de Schans en 1 in de Mokbaai; 5 januari t/m 22 februari max 4 in het Wagejot; 8 februari 3 bij de Schans; 28 februari 2 op de Bol; 14 november 1 in het Pompevlak en van 22 november t/m 12 december max 3 in het Noorden.

Brilduiker *Bucephala clangula*

Tussen 1 januari en 29 april werden er max 45 vastgesteld op 18 januari. Op 16 september werd de eerste weer gezien op de Bol. Daarna een max van 149 op 22 november (hwt). Verreweg de meeste werden op de Waddenzee waargenomen.

Grote Zaagbek *Mergus merganser*

Tussen 15 januari en 15 maart werden max

3 vastgesteld op 15 maart (hwt). Van Texel was slechts één mei-waarneming bekend (3 op 1 mei 1951). Nu werden er op 2 mei 1 overvliegend bij Dorpszicht, De Cocksdorp en op 20 mei 1 noord over de Waddenzee nabij de Bol gezien. Het enige najaarsgegeven is 6 op 22 november (hwt) in Eierland en de Horsmeertjes.

Middelste Zaagbek *Mergus serrator*

Van 1 januari t/m 9 mei werd een max van 56 gezien op 21 maart op de Waddenzee thv de IJzeren Kaap. Ook nu werden weer zomerwaarnemingen gedaan tw 22 t/m 30 juni 1 in de Mokbaai en 4 juli t/m 1 augustus max 2 op de Waddenzee, nabij de IJzeren Kaap. Tussen 12 september en 31 december werd een max 132 van 22 november vastgesteld (hwt).

Kraakeend *Mareca strepera*

Broedgevallen: 40 (TX) Nog niet eerder werden er zoveel broedparen vastgesteld.

Het hele jaar aanwezig. In januari is de soort nog erg schaars met max 4 op de 18e (hwt). Vanaf half februari toenemend, met als hoogste aantal 31 op 7 maart op het helofytenfilter van rwzi de Everstekooog. Na half oktober werden nog slechts enkele vogels gezien, zoals 2 op 22 november in de Horsmeertjes (hwt) en 2 op 22 december in de Slufter.

Smient *Mareca penelope*

Van 1 januari t/m 20 mei max 10160 op 15 maart (hwt). Elk jaar worden overzomerende vogels gezien, zoals nu op 23 juni 6 ♂♂ in de Mokbaai en 4 t/m 26 juli 2 ♂♂ in de Westerkolk. Op 16 augustus werd weer aankomst waargenomen in de Buitenzwin. Op 4 september zaten er al 200 in het Wagejot. Max werden er 15596 geteld (hwt) op 22 november.

Sloebend *Anas clypeata*

Broedgevallen: 114 (TX)

Het hele jaar aanwezig. In het voorjaar werden de hoogste aantallen genoteerd tussen half maart en begin april, met op 2 april 100-den in Waalenburg. In het najaar

waren de hoogste aantallen 160 op 11 oktober en 256 op 22 november (beide hwt). Dit kunnen zowel lokale broedvogels met nakomelingen, als vogels van buiten het eiland geweest zijn. Het is moeilijk om een beeld van eventuele doortrek te krijgen.

Wilde Eend *Anas platyrhynchos*

Broedgevallen: 389 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Ook bij deze soort is het moeilijk vast te stellen of het max van 4804, dat op 18 januari (hwt) werd vastgesteld, betrekking heeft op lokale broedvogels met nakomelingen of vogels van buiten het eiland.

Pijlstaart *Anas acuta*

Van 1 januari t/m 28 april werden max 159 gezien op 18 januari. De eerste 2 werden weer gezien op 23 augustus in de Slufter. Daarna werd een max van 361 geteld op 22 november (hwt).

Zomertaling *Anas querquedula*

Broedgevallen: 6 (NM, SO)

Op 30 maart werd een heel vroeg ♂ gezien in Waalenburg. De volgende waarneming, een paar, vond pas weer plaats op 20 april in de Westerkolk. Daarna werden er nog minstens 14 doortrekkend gezien t/m 30 mei. Van 3 augustus t/m 17 september werden 11 vogels gezien, met een max van 8 op 17 augustus op de Muyplas.

Wintertaling *Anas crecca*

Broedgevallen: 14 (NM, SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 18 januari verbleven er 338 (hwt) en op 28 maart 293 alleen al in Waalenburg. Tot 1 april vond nog doortrek plaats met oa 92 in 1 uur noord over de Noordzee op 12 april en op 18 april 88 ex in Waalenburg. Gezien het aantal broedgevallen zullen de waarnemingen van oa 15♂♂ op 6 juli in het Grote Vlak en 27 op 20 juli in de Geul wel op dispersie van broedvogels van elders (of zeer vroege trek?) wijzen. Vanaf 17 augustus werden zeker trekbewegingen gekonstateerd. Het aantal neemt dan snel toe, met op 13 september zeker 1000. Het max

bedroeg 1459 op 11 oktober en op 22 november werden er nog 1409 geteld (beide hwt). Daarna nam het aantal af tot enkele 100-den.

Patrijs *Perdix perdix*

Broedgevallen: 4 (SO)

Kwartel *Coturnix coturnix*

Broedgevallen: 3 (SO)

Op 9 mei werd de eerste roepende vogel gehoord. Daarna werden t/m 23 juni 10 vogels eenmalig op diverse plekken gehoord. De max 6, die van 8 t/m 25 juli werden gehoord in Het Noorden, zullen waarschijnlijk gebroed hebben. Na deze datum werden geen waarnemingen meer bekend.

Roodkeelduiker *Gavia stellata*

Veel duikers kunnen niet gedetermineerd worden. Daarom is het hoogste aantal in de winter slechts 10 op de Noordzee op 11 januari. Trek werd waargenomen t/m 6 mei met max 6 noord in 30 min op 5 mei. Er waren enkele zomerwaarnemingen, die alle betrekking hadden op niet fitte vogels. Op 23 juni 1 in het Pompevlak (olieslactoffer); 19 juli t/m 2 augustus 1 NIOZ-haven en Mokbaai en 24 en 25 juli 1 in het Eierlandse Gat en de Schorren (ziek). Op 18 september werden de eerste 3 weer zuid over de Noordzee waargenomen. Een max van 7 werd vastgesteld op 22 november (hwt).

Parelduiker *Gavia arctica*

Op 10 april 1, op 12 april 1 noord en op 3 mei 6 noord tussen 8.15 en 9.15 uur. De laatste waarneming was op 6 mei 1 noord. Op 7 oktober werd weer 1 noord gezien. Daarna nog slechts 1 zuid op 24 oktober en 1 op 22 november (hwt). Alle waarnemingen werden gedaan op de Noordzee.

Dodaars *Tachybaptus ruficollis*

Broedgevallen: 14 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Of bij het max van 13, geteld op 11 oktober en 22 november, ook niet-lokale vogels betrokken zijn is niet bekend.

Fuut *Podiceps cristatus*

Broedgevallen: 25 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Vanaf half juli verzamelden zich vogels op de Waddenzee, mn in de omgeving van de IJzeren Kaap. Het hoogste aantal dat daar werd vastgesteld is 133 op 6 september.

Roodhalsfuut *Podiceps griseigena*

Tussen 1 januari en 19 april werd een max van 3 vastgesteld op 19 april. Vanaf 4 juli weer met max 5 aanwezig op 6 en 16 september op de Waddenzee, nabij de IJzeren Kaap. In dit gebied worden verreweg de meeste waarnemingen van deze soort gedaan.

Kuifduiker *Podiceps auritus*

Tot eind januari werden 3 overwinterende vogels aangetroffen. Vanaf 29 januari t/m 19 april werd een max van 8 geteld op 29 januari en 21 maart (ook baltsend), alle op de Waddenzee, bij de IJzeren Kaap. Op 17 september werd een hele vroege vogel gezien op laatstgenoemde plaats. Van 28 oktober t/m 2 december was er 1 in het Grote Vlak en op 29 oktober zwom er 1 in het Eierlandse Gat. Een max van 4 vogels werd vastgesteld op 22 november op de Waddenzee, thv de IJzeren Kaap (hwt).

Geoorde Fuut *Podiceps nigricollis*

Broedgevallen: 1(SO) Er is echter geen nest gevonden en evenmin zijn er jongen gezien. Er was dus wel sprake van een territorium, maar dat het tot broeden is gekomen, is zeer twijfelachtig.

Van 1 januari t/m 9 mei werden max 9 gezien op 21 maart. Vanaf begin juli verzamelden zich vogels op de Waddenzee. Op 9 augustus waren er al 158 aanwezig, maar het hoogste aantal werd gezien op 17 september toen er 200 werden geteld. Vrijwel alle vogels werden gezien in de omgeving van de IJzeren Kaap.

Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis*

De soort werd niet gemeld uit de maanden januari, juni, november en december. Dit reflecteert op het feit dat er in genoemde periodes niet of nauwelijks over zee werd

gekeken. Dat zich ook 's winter een behoorlijk aantal voor de kust kan bevinden, werd bewezen door de 170, die op 28 februari tussen 10.30 en 12.00 uur zuid over de Noordzee vlogen. Enorme aantallen werden gezien op 14 en 15 september. Op 15 september werd zelfs het recordaantal van c. 10.000 gezien, noord over de Noordzee tussen 7.30 en 12.45 uur.

Grauwe Pijlstormvogel *Puffinus griseus*

Tussen 22 augustus en 29 oktober werden er min 162 waargenomen, vnl op de Noordzee. Een hoog aantal was 22 op 15 september, maar een absolute topdag was 10 oktober toen er zeker 105 werden gezien. Dit is het hoogste aantal wat ooit op één dag werd vastgesteld.

Noordse Pijlstormvogel *Puffinus puffinus*

In totaal werden min 17 vogels gezien tussen 22 augustus en 11 oktober. Alle waarnemingen werden op de Noordzee gedaan.

Vale Pijlstormvogel *Puffinus mauretanicus*

Op 15 september 1 noord over de Noordzee. Dit is het 3e geval.

Stormvogeltje *Hydrobates pelagicus*

Op 30 oktober 1 over de Noordzee bij de vuurtoren*. Mits geaccepteerd, is dit het 8e geval.

Vaal Stormvogeltje *Oceanodroma leucorhoa*

Tussen 15 september en 30 oktober werden er 11 waargenomen. Vergeleken met 1997 (41) was dit een 'mager' jaar. Behalve de vogel, die op 16 september richting Noordzee over het Marsdiep vloog, werden alle waarnemingen op de Noordzee gedaan.

Jan-van-gent *Morus bassanus*

Behalve in juni werd de soort gedurende het hele jaar waargenomen, vnl op de Noordzee. Dat ook flinke aantallen in de winter voor de kust aanwezig kunnen zijn, werd vastgesteld op 28 februari, toen er 110 zuid over de Noordzee vlogen tussen 10.30 en 12.00 uur. In augustus hielden zich regelmatig enkele 100-den fouragerend in het

Eierlandse Gat op. In totaal werden meerde-
re 1000-den vogels waargenomen.

Aalscholver *Phalacrocorax carbo*

Wanneer zal het eerste broedgeval plaats-
vinden? Gedurende het hele jaar waargeno-
men. Het voor de winter ongebruikelijk
hoge aantal van 8, dat werd gezien op 10
januari, lijkt te wijzen op een toename in de
winter. Het betreft dan uitsluitend onvol-
wassen vogels. De eerste ad werd gezien op
5 maart boven de vijver van Jochems. Grote
aantallen werden gezien in juni en juli op
de Schorren: 25 juni 482 en 22 juli 632. Op
24 september werden er 299 geteld op de
Noorderhaaks. Op 11 oktober verbleven er
nog 188 op het eiland (hwt). Op 22 novem-
ber konden er al niet meer dan 21 worden
vastgesteld (hwt) en in december niet meer
dan c 10.

Kuifaalscholver *Stictocorax aristotelis*

Op 11 september 1 vondst wadzijde; 16
september-19 oktober max 2 NIOZ-haven
en veerhaven, '1 Horntje; 21 november 1
vondst strand noordpunt, 13 december 1
vondst Noordzeestrand. Alle gevallen had-
den betrekking op 2e kj vogels.

Roerdomp *Botaurus stellaris*

Broedgevallen: 4 (TX) Dit is het hoogste
aantal ooit vastgesteld.
Sinds 1986 werden nooit meer dan 2 broed-
paren vastgesteld. Alhoewel pas een eerste
waarneming van 21 maart werd doorgege-
ven, moet men er vanuit gaan dat de soort
ook in de winter aanwezig is geweest.
Opmerkelijk is de waarneming van een roe-
pende vogel, die op 8 juni werd gehoord bij
Ecomare. Of de vogels, die op 6 en 8
november in De Westen en op 28 decem-
ber bij de vijver in het Krimbos werden
gezien, lokale vogels zijn of van buiten het
eiland, is niet bekend.

Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta*

Op 28 januari 1 zuid over Ecomare, wat de
tweede winterwaarneming is; 8 en 9 mei 1
in resp het Pompevlak en de Mokbaai; 10
juni 9 in de Petten en vermoedelijk 2 daar-

van ook in het Pompevlak; 11 juni 1 ad in
de boezem langs de Lancasterdijk.

Blauwe Reiger *Ardea cinerea*

Broedgevallen: 17 (TX)

Het hele jaar waargenomen. Het hoogste
aantal betrof 50 op 22 november (hwt). In
hoeverre dat lokale vogels zijn of vogels van
buiten het eiland is niet bekend.

Zwarte Ooievaar *Ciconia nigra*

Op 28 mei 1 in de Bleekersvallei en op 13
en 14 september 1 juv zuid over de Witte
Hoek, later fouragerend in De Westen.

Ooievaar *Ciconia ciconia*

De eerste werd gezien op 23 maart op de
kerktoren in Den Burg. T/m 17 mei werden
nog c 6 vogels, verspreid over het eiland,
waargenomen. Er werden geen waarnemin-
gen uit het najaar bekend.

Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus*

Op 17 oktober werden 3 juv in De Hemmer
gezien*. Mits aanvaard, is dit het 5e geval.

Lepelaar *Platalea leucorodia*

Broedgevallen: 183 (TX)

De eerste 2 bevonden zich op 12 februari in
de Geul. Op 24 februari waren er daar al 26
aanwezig. Eind september zijn de meeste al
weg, maar op 3 oktober bevonden er zich
nog 8 op het wad thv het Wagejot. Van 6
oktober t/m 1 november verbleven 2 late
juv in de Petten. In de zomer werd een, op
22 mei 1991 in de Coto Doñana, Zuid-
Spanje, als nestjong geringde vogel, op de
Schorren waargenomen. Deze vogel blijkt
daar ook in de zomers van 1996/'97 gezien
te zijn.

Wespendief *Pernis apivorus*

Van 17 mei t/m 2 juni c 16, verspreid over
het eiland. Opmerkelijk zijn de vrijwel jaar-
lijkse waarnemingen in de tweede helft van
juni: 21 juni 1 tot 2 noord over de Hoge
Berg en de vijver van Jochems. Daarna wer-
den slechts drie waarnemingen bekend: 20
juli 1 de Slufter; 9 augustus 6 over Ecomare
en 11 augustus 2 zuid over het NIOZ.

Grijze Wouw *Elanus caeruleus*

Van 29 t/m 31 maart werd 1 ad waargenomen op de noordkop. Dit betreft de 1e waarneming voor Texel en de 2e voor Nederland.

Zwarte Wouw *Milvus migrans*

Tussen 12 april en 20 mei werden 7 vogels waargenomen. Daarna nog op 19 juli 1 over de Geul; 10 augustus 1 boven het westelijk Horsmeertje en 6 t/m 13 oktober 1 juv in de Slufter en op de noordkop. De laatste waarneming betrof het eerste oktober-geval.

Rode Wouw *Milvus milvus*

Op 29 en 30 maart werd de eerste bij resp Den Burg en in de omgeving van de Mokbaai waargenomen. Daarna werden er t/m 16 mei nog c 7 gezien, verspreid over het eiland.

Zeearend *Haliaeetus albicilla*

Op 6 oktober vloog 1 onvolwassen vogel zuidwest langs de vuurtoren. Dit is het 9e geval.

Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*

Broedgevallen: 37 (TX)

Op 9 maart werd de eerste bij Den Burg gezien. De gemiddelde aankomstdatum tussen 1989 en 1996 is 12 maart, zodat dit vrij vroeg te noemen is. Begin oktober werden er nog nauwelijks waarnemingen gedaan. Lang niet jaarlijks worden er waarnemingen gedaan in november. Nu was er 1 op 12 november in de Westerduinen en 1 onvolwassen ♂ op 21 november boven het westelijke Horsmeertje.

Blaue Kiekendief *Circus cyaneus*

Broedgevallen: 30 (TX, alle in het duingebied)

Het hele jaar aanwezig. In januari viel op dat er veel ♂♂ aanwezig waren. Op 28 februari werd gezien dat een ♂ samen met een Smelleken joeg. Dit werd al eerder in Nederland gekonstateerd.

Grauwe Kiekendief *Circus pygargus*

Op 22 april werd een ♀ waargenomen in de Mokbaai. Op 3 mei vloog daar een 2e kj ♂ of ♀ noord. Op 12 september zou een (wel heel erg laat!) ad ♀, uit de Waddenzee naar zuid, bij de Cocksdorp, gezien zijn.

Havik *Accipiter gentilis*

Broedgevallen: 2 (TX, in Staatsbossen)

Het hele jaar waargenomen. Waarschijnlijk zijn waarnemingen ver van de territoria in de broedtijd zoals op 7 juni in de Muy en 20 juni in de Eierlandse Duinen niet-broedende (onvolwassen) vogels. Nu de Havik op het eiland broedt, is het lastig om vast te stellen in hoeverre hier vogels van buiten het eiland verblijven.

Sperwer *Accipiter nisus*

Broedgevallen: 8 (TX)

Het hele jaar aanwezig. T/m 8 mei werd trek waargenomen. Op 31 augustus werd de eerste weer over de noordkop zuid gezien. Gezien het aantal dat in de herfst en 's winters wordt gezien, vindt heel wat 'import' plaats.

Buizerd *Buteo buteo*

Broedgevallen: 11 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Ook voor deze soort geldt dat het, met het toegenomen aantal broedparen, moeilijk is om te bepalen hoeveel vogels van buiten het eiland hier overwinteren. Echter, de 14, die op 24 januari alleen al op de noordelijke helft van het eiland werden geteld, geven wellicht een indicatie. T/m 8 mei werd trek waargenomen en op 11 augustus werd weer zuidwaarts gerichte trek gezien.

Ruigpootbuizerd *Buteo lagopus*

Van 1 januari t/m 17 mei 1 tot 2 2e kj vogels, hoofdzakelijk in de Eierlandse Duinen en de Slufter. Dit is de laatste voorjaarsdatum ooit (was 14 mei). Op 8 oktober werd weer een vogel gezien. Vermoedelijk alleen dit juv verbleef gedurende de rest van het jaar in het gebied van de Bleekersvallei tot in de Eierlandse Duinen.

Visarend *Pandion haliaetus*

Tussen 15 april en 30 mei min 25, vrijwel alle over de duinstrook noord trekkend. In het najaar van 2 t/m 27 september. Iig verbleven er max 2 langere tijd in de omgeving van de Mokbaai en de Horsmeertjes.

Torenvalk *Falco tinunculus*

Broedgevallen: 27 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Omtrent trekbewegingen werd niets bekend. Ook mbt overwinterende vogels van buiten het eiland werd geen duidelijkheid verkregen.

Roodpootvalk *Falco vespertinus*

De langdurige oostelijke wind had een positief effect op het aantal Roodpootvalken hier ten lande. Tussen 3 en 21 mei werden 9 vogels gezien.

Smelleken *Falco columbarius*

Er overwinterden naar schatting 5 ex, veelal op de noordelijke helft van het eiland. Vanaf 29 april werd trek waargenomen. Het moet daarbij om enkele 10-tallen vogels gegaan zijn. De laatste werd gezien op 18 mei noord bij de vuurtoren. Op 23 augustus werd de eerste, een ad ♂, gezien. Tot in oktober werd trek waargenomen. Tot het einde van het jaar verbleven er wederom c 5 op het eiland, in de traditionele gebieden.

Boomvalk *Falco subbuteo*

Broedgevallen: 8 (TX)

Op 19 april werd de eerste gezien in Wassenaar. Doortrek werd t/m 25 mei gekonstateerd. Op 12 augustus werd weer een zuidwaarts trekkende vogel waargenomen over 'de tuintjes', de Eierlandse Duinen. Op 19 oktober werd de laatste boven Ecomare gezien.

Slechtvalk *Falco peregrinus*

Er overwinterden naar schatting 6 vogels. De laatste, een ♀, werd gezien op 28 mei bij het reddingsboothuis op de noordkop. Vanaf 29 augustus werd de soort weer gezien en uiteindelijk verbleven er in oktober t/m december weer c 6 op het eiland.

Waterral *Rallus aquaticus*

Broedgevallen: 9 (SO)

Het hele jaar waargenomen. Het aantal broedgevallen ligt waarschijnlijk veel hoger. Er wordt niet of nauwelijks 's nachts geïnventariseerd, waardoor broedgevallen onopgemerkt blijven. Zo zou de juv vogel, die op 6 augustus in de Binnenzwin werd gezien, een trekker geweest kunnen zijn of afkomstig van een broedgeval aldaar. Vanaf september is er zeker aankomst van vogels. Er werden er oa gezien in de Korverskooi, de vijver van Jochems en in de Robbenjager. Op 18 september verbleef er 1 in een bra-menstruik in 'de tuintjes', de Eierlandse Duinen.

Waterhoen *Gallinula chloropus*

Broedgevallen: 27 (SO)

Het hele jaar waargenomen. Door zijn vaak verborgen leefwijze werden er niet veel gezien. Dit verklaart het lage max van 44 op 15 maart (hwt). Over trekbewegingen is niets bekend geworden.

Meerkoet *Fulica atra*

Broedgevallen: 99 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Of er bij de 455, dat als hoogste aantal werd vastgesteld op 22 november, ook niet-lokale vogels waren, is niet bekend.

Scholekster *Haematopus ostralegus*

Broedgevallen: 574 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Het hoogste aantal betrof 14089, dat op 18 januari werd geteld (hwt). De hwt geven meer inzicht in het aantalsverloop.

Steltkluut *Himantopus himantopus*

Voor het laatst werd deze soort gezien op 17 mei 1967 (2). Nu werd er, op 6 mei, een 1e zomer ♂ op de golfbaan, De Cocksdoop, waargenomen. Dit is het 8e geval.

Kluut *Recurvirostra avosetta*

Broedgevallen: 190 (TX)

Het hele jaar aanwezig. T/m februari werd een 10-tal vogels waargenomen. Daarna toenemend, met op 15 maart 115 (hwt). In

april waren alle broedvogels weer aanwezig. Na november neemt het aantal snel af en zo konden er op 30 december slechts 15 worden geteld.

Kleine Plevier *Charadrius dubius*

Tussen 26 april en 23 mei 6 waarnemingen van in totaal 7 ex. Vanaf 12 juli t/m 24 augustus werden er 6 gezien.

Verreweg de meeste vogels zijn in het Minkewaal en in Waalburg waargenomen.

Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*

Broedgevallen: 37 (TX)

Gedurende januari en de eerste helft van februari werd slechts een enkeling gezien, in de Mokbaai en op het wad bij De Cocksdoorp. Daarna neemt het aantal toe, met op 15 maart 59 (hwt). Op 3 mei werden de eerste pullen gezien bij Ottersaat terwijl er nog volop doortrek is van de 'Toendra-bontbekplevier' *Ch. tundrae*. Deze continueerde tot iig 5 juni toen er nog 14 in de Mokbaai werden waargenomen. Vanaf half juli werd weer trek gekonstateerd met 35 op het wad bij De Cocksdoorp op 31 juli. Op 11 september werden er 258 geteld in de Mokbaai. Opmerkelijk is het hoge aantal van 433, dat op 11 oktober (hwt) werd geteld. De laatste waarneming betreft 4 ex, die op 22 november (hwt) werden gezien.

Strandplevier *Charadrius alexandrinus*

Op 12 mei 2 ♂♂ in de Mokbaai; 30 juni 1 ad op het wad bij De Cocksdoorp; 11 juli 3 (♂, ♀ en juv), idem en op 17 september 1 in de Mokbaai.

Morinelplevier *Charadrius morinellus*

Op 14 mei 7 in Eierland en mogelijk dezelfde, maar nu max 10, verbleven van 17 t/m 22 mei c 2 kilometer ten zuiden van de vorige plek, eveneens in Eierland. Op 13 september vloog er 1 zuid langs de vuurtoren en op 1 november bevond zich 1 juv tussen de Goudplevieren op Zeeburg.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

Gedurende de hele winter aanwezig met

een max van 6210 op 18 januari. Doortrekkend t/m 9 mei, toen er nog 15 op Zeeburg werden gezien. De vier waarnemingen tussen 22 mei en 13 juni wijzen op overzomereren, wat slechts zelden plaatsvindt. Vanaf 5 juli kwamen er weer vogels terug. Dat de aantallen snel groter werden, blijkt uit het feit dat er op 26 juli 104, maar op 18 augustus al 1300 aanwezig waren in de Mokbaai. Daarna liep het aantal verder op tot max 6579 op 11 oktober (hwt). Op 22 november (hwt) werden er nog 5159 vastgesteld.

Zilverplevier *Pluvialis squatarola*

Het hele jaar aanwezig. Van januari t/m half maart werden er max 339 geteld op 18 januari (hwt). Het hoogste aantal was 1450 op 17 april op de Schorren. Doortrekkend tot eind mei met op 23 mei nog 550, de Schorren. De 67, die op 24 juni daar werden gezien, zijn ongetwijfeld overzomeraars geweest. Vanaf half juli vond weer doortrek plaats met op 8 augustus 500 vogels in de Slufter. Het eerste juv werd op 12 september waargenomen. Het hoogste aantal bedroeg 657 op 11 oktober (hwt). Op 22 november (hwt) bleek dit aantal sterk afgenomen tot 180.

Kievit *Vanellus vanellus*

Broedgevallen: 199 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Zoals in dit jaar, als strenge vorst ontbreekt, is de soort het hele jaar aanwezig. Voor een indruk van het aantalsverloop wordt verwezen naar de hwt.

Kanoet *Calidris canutus*

Het hele jaar aanwezig. Het aantal kan in de winter zeer sterk uiteenlopen. Zo werden er op 18 januari 2205 (hwt), maar op 1 februari meer dan 30000, alleen al op de Schorren, gezien. Dit betreft dan altijd de 'Groenlandse Kanoet' *C. c. islandicus*. Doortrek vindt plaats tot ver in mei, waarbij in laatstgenoemde maand ook 'Siberische Kanoetenstrandlopers' *C. c. canutus* betrokken zijn. Er overzomereren ook flink wat 'Groenlandse Kanoeten', met een max van

850 op 24 juni, de Schorren. Vanaf juli werd weer trek vastgesteld. Het eerste juv verscheen op 7 augustus op het wad bij De Cocksdorp. Pas op 29 augustus werden 100-den vogels waargenomen. Het hoogste aantal bedroeg 34839 op 22 november (hwt).

Drieteenstrandloper *Calidris alba*

Gedurende de winter en het vroege voorjaar waren naar schatting c 500 vogels aanwezig. Tussen half april en 5 juni vond doortrek plaats, met nog 27 ex op 1 juni op het wad bij De Cocksdorp. Vanaf begin juli werd de soort weer waargenomen. Pas in september werden grotere aantallen gezien zoals 397 op de Noorderhaaks op 24 september. Het hoogste aantal bedroeg 508 op 22 november (hwt).

Kleine Strandloper *Calidris minuta*

Van 29 maart t/m 2 april werd de eerste gezien in het Wagejot. Dit is verreweg de vroegste waarneming (was 14 april). Daarna werden niet meer dan 10 ex gezien tussen 30 april en 21 mei. Op 18 juli werd de eerste weer gezien op de Schorren. Daarna werden er t/m 17 oktober in totaal nog c 200 gezien, met een max van 50 op 20 september in Het Noorden.

Temmincks Strandloper *Calidris temminckii*

Op 29 april werd er 1 gezien in het Ottersaat, later in het Minkewaal (april-waarnemingen zijn uitzonderlijk). Daarna werden tussen 8 en 25 mei zeker 14 ex waargenomen in het Minkewaal en Waalenburg. Bovendien werd een waarneming gedaan op 5 juni toen 1 vogel in de Moksloot verbleef. Dit is de eerste juni-waarneming. Verder was er op 22 juli 1 in Zandkes; 27 augustus 1 (eerste juv) in het Wagejot; 10 september 1 in het Minkewaal en op 13 en 14 september 1 in Waalenburg.

Krombekstrandloper *Calidris ferruginea*

Slechts een 10-tal doortrekkend van 28 april t/m 18 mei, met een max van slechts 3 in de Mokbaai op 8 en 9 mei. Tijdens de najaars-trek is de soort veel minder schaars. Tussen

5 juli en 5 oktober werden enkele 100-den vogels waargenomen, met een max van 35 op 27 juli (ad) en 14 september (juv). Het eerste juv werd gezien op 26 augustus.

Paarse Strandloper *Calidris maritima*

T/m 1 maart verbleven er max 5 bij het NIOZ. Op 9 mei werd de laatste gezien op de noordkop. Op 23 augustus werd weer een vogel gezien op de Eierlandse dam. In deze omgeving verbleven gedurende de rest van het jaar max 4 ex. Trek werd vastgesteld op 16 september, toen 4 ex zuid over de Noordzee vlogen. De soort wordt niet vaak in het 'binnenland' gezien. Nu was van 30 augustus t/m 17 september geregeld een vogel in het Wagejot te vinden. Verder was er nog 1 op 22 november in het PEN-bassin, Oudeschild en 1 op het strand bij paal 16 op 14 december.

Bonte Strandloper *Calidris alpina*

Het hele jaar aanwezig. Van januari t/m maart waren er max 653 aanwezig (18 januari hwt). Daarna liep het aantal op tot c 1800 op 5 en 23 mei. Het aantal overzomeraars is heel gering, getuige slechts 6 vogels op de Schorren op 14 juni. Vanaf 10 juli werd weer trek gekonstateerd, met op 15 juli 131 ex op de Schorren. Het eerste juv werd al gezien op 16 juli. De hoogste aantallen werden gezien op 11 oktober (1498 hwt) en 22 november (1730 hwt).

Blonde Ruiter *Tryngites subruficollis*

Van 16 t/m 19 september werd 1 juveniel in Eierland waargenomen. Dit is het 2e geval.

Kemphaan *Philomachus pugnax*

Broedgevallen: 6 (NM) Er bestaan echter sterke twijfels of de soort werkelijk tot broeden is gekomen. Er werden geen nesten gevonden en evenmin werden er jongen gezien. Bovendien trekt de soort tot ver in mei door.

Er overwinterden naar schatting c 20 vogels, vnl in Waalenburg. Opvallend was het geringe aantal doortrekkers dit voorjaar met max 20 op 18 april. T/m 22 mei werd doortrek waargenomen. Op 4 juli waren de eer-

ste weer aanwezig op de Bol en in Zandkes. Op 14 augustus werd het eerste juv waargenomen. In augustus lag het max aantal waargenomen vogels op c 100 en op 19 september werden er maar liefst 450 geteld op de oostzijde en Waalenburg. Dit laatste aantal betrof vrijwel uitsluitend juv vogels. Daarna nam het aantal af tot 150 op 20 oktober en c 20 vogels waren nog aanwezig in december.

Bokje *Lymnocyrtus minimus*

Winterwaarnemingen vinden niet jaarlijks plaats. Nu was er 1 op 20 januari in het Duinpark. Van 22 maart t/m 3 mei vond doortrek plaats, waarbij er 10 werden waargenomen. In het najaar werden van 18 september t/m 22 november 15 vogels gezien.

Watersnip *Gallinago gallinago*

Broedgevallen: 6 (NM, SO)

Het hele jaar aanwezig. Gedurende de winter en het voorjaar bedroeg het hoogst opgegeven aantal 5 op 11 april. Vanaf de tweede week van juli vond weer doortrek plaats, maar pas vanaf begin september werden grotere aantallen gezien, zoals 300 in de Mokbaai en de Petten op 6 september. Op 22 november (hwt) lag het totaal op 277.

Poelsnip *Gallinago media*

Op 18-19 september werd 1 juv waargenomen in de Kreeftenpolder. Dit betreft het 2e geval.

Houtsnip *Scopolax rusticola*

Broedgevallen: 25 (TX)

Het hele jaar aanwezig. T/m eind maart vond nog doortrek plaats, terwijl op 30 maart al een nest met 4 eieren gevonden werd in de Staatsbossen. Vanaf begin oktober tot in november werd weer trek waargenomen, waarbij het soms om 100-den vogels kon gaan.

Grutto *Limosa l limosa*

'IJslandse Grutto' *L l islandica*

De eerste 95 werden gezien op 8 maart in de Slufter. Het hoogste aantal (ooit) werd vastgesteld op 11 april, toen er 427

ex werden geteld. Na half april nam het aantal sterk af en de laatste werd gezien op 26 april in Dijkmanshuizen. Op 7 augustus werden weer 2 vogels gezien in de Mokbaai. Daarna werden er max 11 gezien op 11 oktober (hwt). Na 7 november, 2 in het Wagejot, werden geen meldingen meer ontvangen.

Grutto *L l limosa*

Broedgevallen: 93 (SO)

Bijna klassiek werd de eerste gezien in Waalenburg op 14 februari. Daarna volgden al snel andere vestigingen in de traditionele broedgebieden. Eind augustus werden nog slechts weinig vogels aange troffen. Op 17 september bevonden de laatste zich in de Petten.

Rosse Grutto *Limosa lapponica*

In januari t/m maart waren max 300 vogels aanwezig. Begin april nam het aantal toe en in begin mei werden de hoogste aantallen gezien, zoals op 2 mei c 750 op de Schorren. Doortrek vond plaats tot begin juni. Overzomeren werd vnl op de Schorren en in de Mokbaai waargenomen. Vanaf de tweede week van juli vond weer trek plaats, zodat op 29 juli al weer 1500 ex op Zeeburg konden worden geteld. Op 29 augustus was het eerste juv aanwezig. In september nam het aantal weer af en op 22 november (hwt) werden nog 653 vogels gezien.

Regenwulp *Numenius phaeopus*

Op 22 maart werd de eerste waarneming op de Schettersweid, Staatsbossen gedaan. Pas na half april werden meerdere vogels gezien, vnl op de slaapplek in Waalenburg. Zo waren daar op 20 april en 1 mei resp 33 en 85 ex. Daarna nam het aantal snel af en op 4 juni werd de laatste gezien in de Mokbaai. Vanaf 19 juni weer aanwezig t/m 12 september met max 29 op 18 juli.

Wulp *Numenius arquata*

Broedgevallen: 154 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Voor enig inzicht in het aantalsverloop zie de hwt. Het hoogst

vastgestelde aantal betrof 7897 op 22 november.

Zwarte Ruiter *Tringa erythropus*

Gedurende de winter verblijven vrijwel jaarlijks enkele vogels op het eiland, meestal in de omgeving van het Ottersaat. Nu werden er max 3 gezien op 18 januari (hwt). Vanaf begin april vond doortrek plaats met een max van 83 op 5 mei, de Schorren. Op 12 mei werd de laatste gezien in Waalenburg. Vanaf 14 juni zijn de eerste ♀♀ weer terug uit de broedgebieden. Het aantal loopt heel snel op, zo werden er op 3 juli 200 gezien op de Bol.

In augustus werden er al beduidend minder waargenomen en het max daarna was 13 op 11 oktober (hwt). Opvallend was dat pas op 31 augustus het eerste juv werd gezien. In november lag het max op 2 vogels (22 november hwt).

Tureluur *Tringa totanus*

Broedgevallen: 111 (SO)

Het gehele jaar aanwezig. In januari en februari werden er niet meer dan 200 waargenomen. In maart werden 433 ex geteld op de 15e (hwt). Doortrek vond iig tot in mei plaats. Of de 300, die zich op 23 mei nog op de Schorren bevonden doortrekkers of overzomeraars waren, is niet bekend. Doortrek weer vanaf half juni, met op 24 juni 527 ex op de Schorren. Eind juli was de soort het meest algemeen, met op 25 juli in het Wagejot en de Binnenzwin totaal 1500 ex. Op 22 november (hwt) verbleven nog 515 vogels op het eiland. Vast staat dat 's winters alleen 'Ijslandse Tureluurs' *T. t. islandica* worden aangetroffen.

Poelruiter *Tringa stagnatilis*

Van 27 juni t/m 17 september werd 1 ad waargenomen in de Mokbaai en de Petten. Het was de eerste keer dat een vogel zo lang op het eiland verbleef. Dit betreft het 8e geval.

Groenpootruiter *Tringa nebularia*

Op 6 april de eerste in de Mokbaai. Eind april werden hogere aantallen gezien, zoals

op 28 april 166 op de Schorren. Op 5 mei werden daar 337, het hoogste aantal, geteld en op 23 mei nog 21 ex. De laatste waarneming betreft 2 in de Buiten-Muy op 26 mei. Op 12 juni was de eerste weer aanwezig in de Westerkolk. Op 3 juli 200 op de Bol en op 8 augustus 800 in de Slufter. Het eerste juv werd op 7 augustus gezien. In de tweede helft van augustus neemt het aantal af en in oktober werden er max 19 waargenomen op de 11e (hwt). In november bevond zich hier nog slechts een enkeling en de laatste werd gezien bij de Geul, op 22 november.

Witgat *Tringa ochropus*

Uit de periode januari t/m maart werden slechts 3 waarnemingen bekend. Vanaf 17 april t/m 10 mei werd trek waargenomen met in totaal slechts 6! ex. Vanaf 15 juni weer doortrekkend, met max 7 op 23 juli. Het eerste juv op 28 juli. In oktober nog vrij regelmatig en zowel in november als december slechts 2 waarnemingen.

Bosruiter *Tringa glareola*

Op 26 april de eerste, overvliegend bij de vijver van Jochems. Daarna, van 8 t/m 26 mei, doortrekkend met max 11 op 14 en 18 mei in de Robbenjager. Op 21 juli weer 2 in het Wagejot en daarna t/m 13 september, met max 6 op 18 augustus.

Oeverloper *Actitis hypoleuca*

Op 15 april de eerste op de noordkop. Daarna doortrekkend t/m 24 mei met max 9 op 16 mei. Vanaf 17 juni weer aanwezig t/m 4 oktober met max 32 op 2 augustus. Het eerste juv werd op 6 augustus waargenomen.

Steenloper *Arenaria interpres*

Het hele jaar aanwezig. T/m maart werd een max van 109 vogels geteld (15 maart hwt). Daarna vond tot ver in mei doortrek plaats. Het preciese aantal overzomeraars werd niet bekend, maar betrof iig 10-tallen vogels. In juli weer een duidelijke toename, met op de 31e 130 op het wad bij De Cocksdoorp. Daarna werd een max van 212 vastgesteld op 11 oktober (hwt).

Grauwe Franjepoot *Phalaropus lobatus*

De enige voorjaarswaarneming betrof een ♀ in de Mokbaai op 9 mei. Van 23 augustus t/m 17 oktober min 14 ex. Het betrof alle juv vogels.

Rosse Franjepoot *Phalaropus fulicaria*

Op 18 oktober was 1 kortstondig aanwezig in een van de Horsmeertjes; 25 t/m 28 oktober 1 ex op Zeeburg; 27 oktober t/m 17 november zeker 2 vogels op de noordkop en bij de Eierlandse dam; 1 t/m 13 november regelmatig 1 in het Wagejot en 1 op Dorpszicht op 14 november. In alle gevallen betrof het juv/1e winter vogels. Nog nooit werden er zoveel in één herfst gezien.

Middelste Jager *Stercorarius pomarinus*

Op 18 januari werd 1 vogel gevonden op het Noordzeestrand. Dit betreft de 3e januari-waarneming. Tussen 24 augustus en 31 oktober werden 11 ex waargenomen. Het hoogste aantal bedroeg 4 op 19 september.

Kleine Jager *Stercorarius parasiticus*

Tussen 3 en 21 mei werden 12 ex noord over de Noordzee gezien. Vanaf 11 juli weer waargenomen, met als hoogste aantallen 40 noord over Noordzee op 15 september en 15 west over Marsdiep op 17 september. Opvallend was de late aanwezigheid van de soort. Zo werden er op 10 november nog minstens 10 en op 11 november 5 achter de veerboot in het Marsdiep gezien. Bovendien waren er nog 2 vondsten op het Noordzeestrand op 2 en 6 december.

Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*

Er waren drie waarnemingen: 22 augustus 1 juv west over de Mokbaai; 17 september 1 juv west over het Marsdiep en op 25 oktober 1 juv west over het Eierlandse Gat.

Grote Jager *Stercorarius skua*

Er waren twee winterwaarnemingen: 4 en 15 januari 1 over de Noordzee. Tussen 11 juli en 31 oktober werden 10-tallen vogels waargenomen. De hoogste aantallen bedroegen 10 noord over de Noordzee op 15

september en 20 in één groep op 17 september, west over het Marsdiep. Op 29 december werd nog een ex op het Noordzeestrand gevonden.

Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*

Vanaf 21 maart werden min 10 korte tijd verblijvende of trekkende ad vogels waargenomen. Van 29 juni t/m 11 juli verbleef een 2e kj op Zeeburg en tussen 27 juli en 12 september max 2 ad op het wad bij De Cocksdoorp en op Zeeburg. Verder nog een ad op de Bol van 1 t/m 12 augustus, een 1e winter in het Marsdiep en de NIOZ-haven van 28 augustus t/m 5 september en een 1e winter in het Wagejot op 7 september. De laatste waarneming was die van een 1e winter op 2 oktober in Het Noorden.

Dwergmeeuw *Larus minutus*

T/m half maart werden slechts enkele vogels waargenomen, daarna nam het aantal toe. Er werden max 43 ex gezien op 30 april, waaronder een groep van 40 in het Wagejot. Na 3 mei werden alleen 2e en 3e kj vogels waargenomen. De laatste werd gezien op 27 mei bij het westelijke Horsmeertje. Op 27 juli waren weer 4 ex (3 juv, 1 2e kj) aanwezig in het Wagejot. Pas op 30 augustus werd er weer één gemeld. Daarna enkele 100-den doortrekkend t/m 22 november met max 56 op 29 oktober, met de eerste ad op 15 september.

Vorkstaartmeeuw *Larus sabini*

Een recordaantal van 10 juv werd tussen 14 september en 10 november waargenomen. Behalve de waarneming van een vogel in de veerhaven van 't Horntje, werden alle waarnemingen gedaan boven de Noordzee.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

Broedgevallen: 1347 (TX). In 1992 waren er nog 8614, een achteruitgang met 84.4% in 6 jaar!

Het hele jaar aanwezig. Voor enig inzicht in het aantalsverloop zie de hwt. Het hoogste aantal bedroeg 6740 op 11 oktober (hwt). Van eind juli tot iig 1 november was een op 1 juni 1996 te Malmö, Zweden, als 2e kj

geringde vogel aanwezig in Den Burg. Deze vogel was hier ook al in de periode half juli-half september 1996/97.

Stormmeeuw *Larus canus*

Broedgevallen: 1601 (TX).

Het hele jaar aanwezig. Voor enig inzicht in het aantalsverloop zie de hwt. Het hoogste aantal bedroeg 7272 op 15 maart (hwt).

Zilvermeeuw *Larus argentatus*

Broedgevallen: 7189 (TX) Het sluiten van de vuilnisbelt bij de Mokbaai en het gebruik van afvalcontainers heeft grote gevolgen gehad voor deze soort. In 1992 werden nog 11129 paren geteld, een achteruitgang van 35.8% in 6 jaar.

Het hele jaar aanwezig. Voor enig inzicht in het aantalsverloop zie de hwt. Het hoogste aantal bedroeg 4958 op 11 oktober (hwt).

Kleine Mantelmeeuw *Larus gaellii*

Broedgevallen: 11161 (TX) De explosieve toename heeft zich nog verder doorgezet. In 1995 konden er nog 'slechts' 2979 paren worden vastgesteld, een toename van 73.3% in 3 jaar! De groei van de broedpopulatie is deels te verklaren door de afname van het aantal Zilvermeeuwen.

Op 11 januari werd de eerste gezien op het westelijk Horsmeertje. Daarna doortrekkend tot ver in mei, met soms enkele 1000-den per dag bij de vuurtoren. Ongebruikelijk was dat de soort ook de hele maand december met een 10-tal aanwezig was, bv 8 in de Mokbaai op de 26e en op de 27e 1 bij de Eierlandse dam.

Geelpootmeeuw *Larus m. michahellis*

Op 26 april 1 ad in de Mokbaai; 27 september 1 1e winter in Ottersaat en op 10 Oct een 2e winter op het wad bij De Cocksdorp. Dit zijn resp de 4e t/m 6e waarneming.

Pontische Meeuw *Larus c. cachinnans*

Op 18 september vond de eerste waarneming van de soort plaats, nl een 1e zomer op de Hors. Op 23 oktober werd 1 ad op het strand bij de Eierlandse dam gezien, gevolgd door 3 ad op de noordkop vanaf

13 december. Op 13 december werden ook nog 2 ad waargenomen in de Mokbaai. Evenals bij de vorige soort reflecteren de waarnemingen de toegenomen aandacht voor het determineren van meeuwen.

Kleine Burgemeester *Larus glaucoides*

Op 17 mei een 1e zomer richting Vlieland vliegend bij de vuurtoren en op 13 december een 1e winter in de omgeving van Oost. Dit zijn het 5e en 6e geval.

Grote Burgemeester *Larus hyperboreus*

Op 8 maart een ad in de Mokbaai. Op 16 maart verbleef mogelijk dezelfde ad op de Noorderhaaks. Op 13 december werden 2 1e winters in het Grote Vlak gezien en op 13 en 14 december was ook een 1e winter aanwezig bij de Eierlandse dam. Alleen op 22 maart 1980 werden eerder 3 ex op één dag waargenomen.

Grote Mantelmeeuw *Larus marinus*

Het hele jaar aanwezig. Voor enig inzicht in het aantalsverloop zie de hwt. Het hoogste aantal bedroeg 2209 op 11 oktober (hwt).

Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea**

Op 21 augustus vloog een ad in zomerkleed enige tijd achter de veerboot in het Marsdiep. Mits geaccepteerd, betreft dit het 2e geval.

Drieteenmeeuw *Rissa tridactyla*

Tussen januari en eind mei was het max 20 op 4 januari noord over de Noordzee. Pas vanaf september waren er weer meldingen, met als hoogste aantal 100 west over Eierlandse Gat op 29 oktober.

Reuzenster *Sterna caspia*

Op 17 mei 2 op het strand bij de vuurtoren. Dit betreft het 9e geval en pas de 2e voorjaarswaarneming.

Grote Stern *Sterna sandvicensis*

Broedgevallen: 15 (TX) Met de 132 van vorig jaar bevestigt het geringe aantal dit jaar het erratische voorkomen. De eerste werd waargenomen op het wad

bij De Cocksdorp op 18 maart. Op 8 april vlogen er al 125 noord bij de vuurtoren. Eind mei werden nog slechts enkele waargenomen. Vanaf eind juni waren weer grotere aantallen aanwezig, zoals 25 juni 211 op de Noorderhaaks en 13 juli 458 in de Mokbaai. Na half september nam het aantal snel af. De laatste waarneming was 1 op 27 oktober in de Robbenjager.

Visdief *Sterna hirundo*

Broedgevallen: 13 (SO)

Op 29 maart werd de eerste gezien over de Texelstroom. De eerste vestiging in het broedgebied vond plaats op 12 april in Ottersaat. Vanaf begin juli werden grote aantallen gezien, vooral op het wad bij De Cocksdorp. Op 4 augustus werd daar het hoogste aantal van min 500 geteld. Half september waren nog steeds enkele 100-den aanwezig rond het eiland. Op 19 september werden de laatste 3 gezien in de NIOZ-haven.

Noordse Stern *Sterna paradisaea*

Broedgevallen: 24 (TX)

Op 18 april werden de eerste, een paar, gezien in het broedgebied, in het Wagejot. Tussen 16 juni en 18 juli werden 3 1e zomers gezien op het wad bij De Cocksdorp en in Ottersaat. Vrijwel jaarlijks worden dergelijke vogels gezien rond deze tijd. In september en oktober werden er nog maar weinig gezien. De laatste werd gemeld op 14 oktober bij de vuurtoren.

Dwergstern *Sterna albifrons*

Broedgevallen: 110 (TX) Wij huisvesten min 20% van de totale Nederlandse populatie van deze soort.

De eerste werden op 22 april gezien op het strand bij De Cocksdorp. In juli en augustus waren, zoals gebruikelijk, max 200 vogels aanwezig op het wad bij De Cocksdorp. In september nam het aantal snel af en op 20 september werden de laatste 4 gezien.

Zwarte Stern *Chlidonias niger*

Tussen 2 en 24 mei slechts 18 ex. Vanaf 19 juli t/m 15 september weer waargenomen,

met als hoogste aantal 65 in Ottersaat op 21 juli. Slechts enkele vogels werden op de Noordzee gezien. Bij helder weer kun je vanaf Texel in juli en augustus enorme aantallen zien op het Balgzand. Het lijkt daarom vreemd dat nooit enige aantallen van betekenis in de nabijheid van het eiland worden waargenomen.

Zeekoet *Uria aalge*

T/m 15 maart regelmatig, vnl op de Noordzee, waargenomen. Dat de soort ook overzomert blijkt uit de waarneming van 1 ex op 29 juli op de Waddenzee bij De Cocksdorp. Vanaf 15 september weer aanwezig. Dat er behoorlijke aantallen voor de kust aanwezig kunnen zijn, blijkt uit de 311 vondsten in 1998.

Alk *Alca torda*

De waarnemingen van 1 ex op de Hors op 18 januari en 1 op 22 januari op het wad bij De Cocksdorp waren de enige levende. Dat de soort algemener is dan de waarnemingen doen geloven, blijkt uit de 53 vondsten in 1998.

Kleine Alk *Alle alle*

Tussen 14 oktober en 1 november werden 12 ex waargenomen. Daarbij waren ook enkele 'binnenland-waarnemingen', zoals 1 op de Krim op 14 oktober en 1 op 31 oktober bij Den Burg.

Papegaiduiker *Fratercula arctica*

De enige waarneming is die van 1 zuid over de Noordzee op 19 oktober.

Holenduif *Columba oenas*

Broedgevallen: 49 (TX) Met 42 in 1987 lijkt deze vogel zich te stabiliseren. Het hele jaar aanwezig. Tijdens de herfst komen hier ook vogels van buiten het eiland. In grote groepen Houtduiven kunnen zij zich gemakkelijk 'verstoppen'. Het kan mogelijk om enkele 100-den vogels gaan.

Houtduif *Columba palumbus*

Broedgevallen: 646 (SO) In 1987 werden er

in totaal 883 vastgesteld, waarvan 433 in het cultuurland. Aangezien de soort daar zeker niet is afgenomen, zou het totaal nu c 1100 moeten zijn. Dat is een toename van c 24.6% in 11 jaar.

Het hele jaar aanwezig. In de winter 1000- den ex, vnl op de akkers. Ongetwijfeld zullen hier ook vogels van buiten het eiland aanwezig geweest zijn.

Turkse Tortel *Streptopelia decaocto*

Broedgevallen: 21 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Er zijn geen trekgegevens bekend.

Zomertortel *Streptopelia turtur*

Broedgevallen: 78 (SO) Uitgaande van hetzelfde (onvolledige) aantal van 44 in het cultuurland als in 1997, zou de huidige populatie c 122 paren bedragen. In 1987 waren dat er c 142.

De eerste werd op 23 april op de Krim zingend waargenomen. Daarna werd tot half mei trek gekonstateerd. In het najaar werd weer trek vastgesteld van 26 augustus tot in oktober. De laatste werd op 19 oktober bij het TBWC, de noordkop, gezien.

Koekoek *Cuculus canorus*

Broedgevallen: 38 (SO) In 1974 waren er naar schatting nog min 60. Buiten de door

SOVON geïnventariseerde gebieden vallen er nog weinig te verwachten. Derhalve zou er sprake kunnen zijn van een achteruitgang van c 36.7% in 24 jaar.

Op 23 april werd de eerste zang gehoord op de Krim. Op 21 juli werd weer zuidwaartse trek waargenomen. In de tweede helft van september wordt nog een enkeling gezien met als laatste waarneming 1 uit de Noordzee op 30 september.

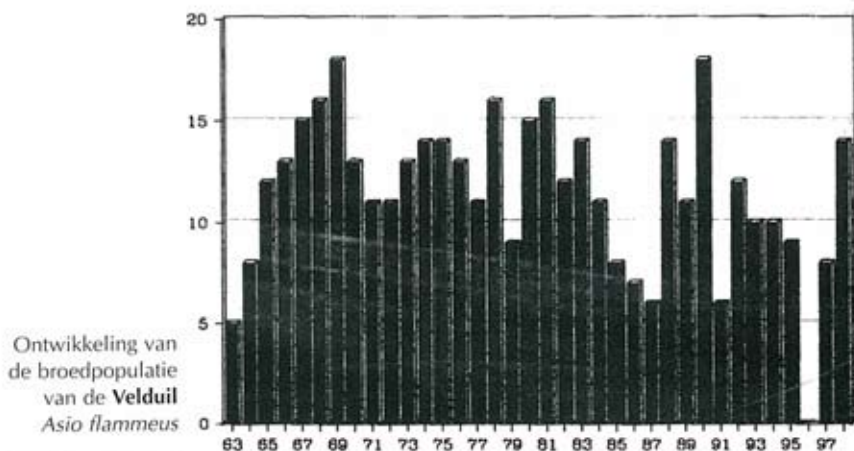
Ransuil *Asio otus*

Broedgevallen: 16 (TX) Dit is een min aantal. Op diverse plaatsen werden in het broedseizoen jagende vogels, ver verwijderd van bekende nesten, gezien. Derhalve kan veilig gekonkludeerd worden dat er enkele nesten niet gevonden werden.

Op 30 maart vloog een ex uit zee bij de vuurtoren, wat op doortrek wijst. Dat in oktober trek plaatvindt, werd weer eens bevestigd door de waarneming van een vogel, die op 9 oktober uit de wilgentenen op het strand van de noordkop opvloog.

Velduil *Asio flammeus*

Broedgevallen: 14 (TX, alle in het duingebied) Waarschijnlijk was het hoge niveau van de populatie Noordse Woelmuizen *Microtus oeconomus* de oorzaak van het flinke aantal broedparen.

Overwinteren vond, zoals vroeger gebruikelijk in zachte winters, ook in 1997/98 niet plaats. Op 9 maart werd de eerste balts waargenomen in de Hanenplas. De waarnemingen van 1 op 17 september op de dijk bij Ottersaat en 1 op de Hoge Berg op 11 oktober moeten op doortrek betrekking hebben gehad. De laatste waarneming was die van 1 ex in de Robbenjager op 6 november.

Gierzwaluw *Apus apus*

Broedgevallen: 14 (TX)

De eerste waarneming was op 20 april, 1 aan de oostkant. T/m augustus werden geen grote aantallen gezien. Opvallend waren de vele 100-den, mogelijk 1000-den, die op 6 september zuid over het eiland vlogen. Alleen al boven De Cocksdorp vlogen 400 ex. Op 25 september werd de laatste bij 't Horntje gezien.

Ijsvogel *Alcedo atthis*

Na afwezigheid in 1997 nu vijf waarnemingen. Op 30 augustus 1 in de Ruige Hoek; 15 september 1 in Den Burg; 18 september 1 bij De Veen; 26 september 1 de Muy en 27 november 1 oostelijk van Den Burg.

Bijeneter *Merops apiaster*

Op 11 mei 1 rondvliegend in de omgeving TBWC, de noordkop; 20 mei 1 Staatsbossen; 28 mei 2 boven TBWC, de noordkop en 29 mei 1 'tuintjes', Eierlandse duinen.

Hop *Upupa epops*

Op 18 april 1 in de Eierlandse Duinen en 25 april 1 in de Staatsbossen.

Draaihals *Jynx torquilla*

Op 22 april werden de eerste 2 waargenomen in de tuin van het TBWC en bij het reddingsboothuis, de noordkop. Daarna volgden t/m 10 mei nog 9 ex, vnl op de noordkop. Van 24 augustus t/m 19 september werden er weer 15 gezien, met max 4 op 13 september. Nog niet eerder werden er zoveel (26) in een jaar gezien.

Groene Specht *Picus viridis*

Op 9 en 10 mei werd, vermoedelijk dezelfde vogel gezien en gehoord bij resp het TBWC, de noordkop en de Krim.

Grote Bonte Specht *Dendrocopos major*

Broedgevallen: 27 (TX) Nog niet eerder werden er zoveel vastgesteld.

Het hele jaar aanwezig. Een waarneming op 31 augustus op de noordkop kan een lokale, rondzwerfende vogel geweest zijn. Echter, de vogel, die op 19 september bij de vuurtoren uit zee kwam vliegen moet zeker uit noordelijker regionen afkomstig geweest zijn. Waarschijnlijk heeft iig een deel van de waarnemingen buiten de broedgebieden betrekking op de **Noordse Bonte Specht** *D. m. major*.

Boomleeuwerik *Lullula arborea*

Broedgevallen: 1 (TX) Na 1965 het 2e broedgeval ooit.

Op 14 maart werden er 3 gezien in de Noordhaffel. Verder slechts op 19 september 5 over en in de Bollekamer en 14 oktober 1 in de Hemmer.

Veldleeuwerik *Alauda arvensis*

Broedgevallen: 119 (SO)

Op 20 februari werd de eerste zang gehoord in de Slufter. In het najaar werd vanaf 21 september tot in november trek waargenomen. In het late najaar werden geen grote groepen in de polders waargenomen.

Strandleeuwerik *Eremophila alpestris*

Van januari t/m half april waren max 70 vogels aanwezig, waarvan c 50 in de Slufter. Daarna werden telkens nog slechts 2 tot 3 ex waargenomen, met de laatste 3 op 16 mei bij het reddingsboothuis, de noordkop. Op 4 oktober werden de eerste 2 gezien op de waddendijk, De Cocksdorp. Daarna waren de hoogste aantallen 60 op 24 oktober in de Slufter en 26 op 27 oktober in de omgeving van het reddingsboothuis, de noordkop.

Oeverzwaluw *Riparia riparia*

Op 29 maart werd de eerste gezien boven

de vijver van Jochems, de noordkop. Daarna werden t/m 25 april nog slechts 11 ex gezien. Er was maar één mei-waarneming: 27 mei, 1 ex in de Geul. In het najaar was het voorkomen nog bedroevender. Op 17 juli 1 Zeeburg; 6 september 1 de Slufter; 9 oktober 4 Zeeburg en 19 oktober 1 langs de zeereep bij de Koog. Dit is tevens de laatste waarneming ooit (was 15 oktober).

Boerenzwaluw *Hirundo rustica*

Broedgevallen: 3 (SO)

Op 30 maart werd de eerste waargenomen aan de oostkant. Eind april kwam de trek, die tot begin juni voortduurde, goed op gang. Vanaf begin augustus werd weer trek waargenomen. Het hoogste aantal werd gezien op 6 september, met meer dan 1000 op de noordkop. In de tweede helft van oktober werden nog maar heel weinig vogels gezien. Er was één november-waarneming: 17 november 2 zuid bij de vuurtoren.

Huiszwaluw *Delichon urbica*

Broedgevallen: 77 Na de 37 van 1997 een goed en hopelijk blijvend herstel.

Op 21 april werd de eerste gezien bij Den Burg. In de tweede week van mei werden de meeste gezien met oa enkele 100-den noord bij de vuurtoren op 14 mei. Tot in juni werden nog doortrekkende vogels waargenomen. Vanaf 30 augustus werd trek gekonstateerd, die zijn hoogtepunt op 6 september bereikte, met enkele 100-den zuid op de noordkop. In oktober werden nog maar enkele vogels gezien, met als laatste waarneming 3 op 23 oktober in Oosterend.

Grote Pieper *Anthus richardi*

Tussen 20 september en 26 oktober werden 18, meest overvliegende vogels, verspreid over het eiland waargenomen.

Duinpieper *Anthus campestris*

Op 9 mei 1 noord over 'tuintjes', Eierlandse duinen. Dit is slechts het 4e voorjaarsgeval.

Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni**

Op 11 en 12 oktober werd er 1 in de tuin van het TBWC, de noordkop, waargenomen. Mits geaccepteerd, betreft dit het 3e geval voor Texel.

Boompieper *Anthus trivialis*

Broedgevallen: 7 (SO, alle in Staatsbossen)

Op 29 maart werd de eerste in de Geul waargenomen. Vanaf 22 april vond doortrek van betekenis plaats met oa op 30 april alleen al 50 op Dorpszicht. De trek continueerde tot ver in mei. Vanaf 30 augustus doortrek, met op 4 september meer dan 100 zuid op de noordkop. Eind september werden er nog slechts weinig gezien en de laatste waarnemingen vonden plaats op 9 oktober met 1 zuid bij de vuurtoren en 1 vangst in de Korverskooi. Dat de soort dit jaar meer dan gemiddeld aanwezig was blijkt, uit het feit dat het ongewoon hoge aantal van 12 in de Korverskooi werd gevangen.

Graspieper *Anthus pratensis*

Broedgevallen: 456 (SO)

Het hele jaar waargenomen. I.i.g. werd eind april nog trek waargenomen en vanaf augustus werd zuidwaarts gerichte trek vastgesteld.

Roodkeelpieper *Anthus cervinus*

Was er vorig jaar maar één waarneming, nu 6: 14 mei 1 noord Mokbaai; 28 september 1 zuid de Slufter; 4 oktober 1 vuurtoren; 5 oktober 1 zuid Eierlandse duinen; 7 oktober 1 Dorpszicht, later op waterschapsterrein en waddendijk De Cocksdoorp en 17 oktober 1 de Petten.

Oeverpieper *Anthus petrosus*

T/m maart vele 10-tallen, daarna sterk afnemend. Vanaf 12 september weer aanwezig. Op goede trekdagen passeerden waarschijnlijk meer dan 100 de noordkop. In de late herfst vele 10-tallen in vooral de Slufter, de Mokbaai en langs de waddendijk.

Waterpieper *Anthus spinoletta*

Het enige voorjaarsgegeven is: 16 april groep van 7 in de Muy. In het najaar van 18

september t/m 6 november, met max 8 op 18 september in de Robbenjager.

Engelse Kwikstaart *Motacilla flavissima*

De eerste 2 ♂♂ in de Eierlandse Duinen op 24 april. Daarna doortrekkend t/m 25 mei, met max 10 op 14 mei in de Eierlandse Duinen. In het najaar werden tussen 31 augustus en 17 september 5 ex gezien.

Gele Kwikstaart *Motacilla flava*

Broedgevallen: 4 (SO)

Op 29 maart de eerste over de Robbenjager. Daarna doortrekkend tot ver in mei, met max 100 bij de vuurtoren op 14 mei. Najaarstrek vanaf begin augustus, met op 30 augustus 100-den zuid over de noordkop. Eind september werden nog slechts weinig vogels gezien. De laatste waarneming was op 13 oktober 1 zuid over de Eierlandse Duinen.

Noordse Kwikstaart *Motacilla thunbergi*

De eerste op 9 mei 1 op de Ijsdijk. Daarna doortrekkend t/m 20 mei, met max 10 langs de Roggesloot op 14 mei.

Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*

Op 10 mei werd 1 1e zomer ♂ in de de Robbenjager waargenomen, hetgeen een nieuwe soort betreft.

Grote Gele Kwikstaart *Motacilla cinerea*

Op 9 mei 2 noord over de noordkop en op 10 mei 1 noord over de Krim waren de enige voorjaarswaarnemingen.

Op 30 augustus 1 zuid over camping de Sluftervallei. Dit is heel vroeg want doorgaans wordt de soort niet voor half september waargenomen. Daarna van 13 september t/m 16 oktober 8 ex overtrekkend, vnl op de noordkop.

Witte Kwikstaart *Motacilla alba*

Broedgevallen: 30 (SO)

De waarnemingen van 1 ex op 19 januari nabij het Mientje is de 4e januari-waarneming. Op 11 februari werd de eerste trekker waargenomen over het TBWC, de noordkop. Daarna doortrekkend t/m iig april, met

als hoogste aantal 190 op de slaappleats op de RWZI de Everste Koog op 13 maart en op 22 maart 180, vnl op laatstgenoemde plaats. De laatste waarnemingen waren: 24 oktober 1 in Den Burg en 15 november 2 zuid over de noordkop.

Rouwkwikstaart *Motacilla yarellii*

De eerste winterwaarneming werd gedaan op 17 januari toen 1 ♂ zich in Eierland bevond. Doortrek vond plaats van 24 februari t/m 12 mei met als hoogste aantallen 26 op een 3-tal slaappleatsen op 10 maart en 41 aldaar op 22 maart. In het najaar werden geen waarnemingen gedaan.

Pestvogel *Bombycilla garrulus*

Vanaf 12 november werden max 8 vogels gezien in Den Burg. Op 7 december bevonden zich 2 ex in het Krimbos.

Zwartbuikwaterspreeuw *Cinclus c cinclus*

Van 16 t/m 19 november verbleef een ex in het Hoorder Nieuwland en langs de Moksloot. Dit betreft het 11e geval.

Winterkoning *Troglodytes troglodytes*

Broedgevallen: 928 (SO)

Het hele jaar aanwezig. De eerste jongen werden gezien op 30 april.

Heggenmus *Prunella modularis*

Broedgevallen: 360 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Op 30 augustus vond al sterke trek plaats, met 10-tallen invallend op de noordkop. Tijdens de najaarstrek werden opvallend meer vogels gezien dan in andere jaren. Ook het aantal vangsten in de Korverskooi lag beduidend hoger dan in andere jaren. Worden doorgaans enkele 10-tallen gevangen, nu waren het er 119.

Roodborst *Erithacus rubecula*

Broedgevallen: 245 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Doortrek vond iig plaats t/m de derde week van april. Najaarstrek vond plaats vanaf 29 augustus, met de eerste grote aankomst op 19 september.

Nachtegaal *Luscinia megarhynchos*

Broedgevallen: 97 (SO) Er zullen buiten de door SOVON geïnventariseerde gebieden nauwelijks nog paren aanwezig geweest zijn. In 1987 bedroeg het totaal 65, zodat er sprake is van een toename van zeker 33% in 11 jaar.

Op 1 april werd al zang gehoord in de Geul. Dit is een evenaring van het record, wat stamde uit 1993. Pas weer op 18 april werd weer een vogel gehoord, nu in het Krimbos. Op 18 september werd er nog 1 gezien in de Geul. Dit is de laatste waarneming ooit (was 16 september).

Witsterblauwborst *Luscinia svecica cyaneacula*

Broedgevallen: 59 (TX) In 1996 bedroeg het totaal nog c 15 paar. Een explosieve toename, die echter deels is te verklaren doordat nachtelijk inventarisatiewerk is gedaan.

De eerste werd in de Muy waargenomen op 25 maart. In het najaar werd de laatste (ad ♀) op 19 september gevangen in de Korverskooi.

Zwarte Roodstaart *Phoenicurus ochrurus*

Broedgevallen: min 10 (TX)

Op 23 februari werd er 1 gezien in De Koog. Vanaf 27 maart werd doortrek waargenomen. Vanaf 28 maart nam het aantal enorm toe en op 30 maart werden er alleen al 100 gezien op de noordkop, terwijl er van de rest van het eiland ook 'veel' gemeld werden. Op 3 mei werd de laatste trekker gezien in de Staatsbossen. Tijdens de najaarstrek worden doorgaans hogere aantallen gezien dan in het voorjaar. Nu echter, werden tussen 17 september en 23 oktober slechts 6 ex waargenomen.

Gekraagde Roodstaart

Phoenicurus phoenicurus

Broedgevallen: 13 (TX)

Het ad ♂ op 30 maart in Wassenaar was wel heel vroeg en kennelijk met de grote stroom Zwarte Roodstaarten meegekomen. Vreemd genoeg werd de volgende trekker pas weer op 2 mei gezien in de 'tuintjes', Eierlandse duinen. De laatste werd op 26 mei gevangen in de Hemmer. Vanaf 24

augustus doortrek, met een 'fall' van enige 100-den op 13 september op de noordkop. De laatste werd op 11 oktober in het Koogerveld gezien.

Paapje *Saxicola rubetra*

Broedgevallen: 6 (TX) Dit is het hoogste aantal sinds 1983.

Op 17 april werd de eerste gezien in de Mokbaai. Op 29 mei werd de laatste doortrekker waargenomen in de Eierlandse duinen. In het najaar vanaf 21 augustus t/m 28 oktober. De laatstgenoemde datum is samen met 28 oktober 1988 de laatste waarneming. De piek van de trek vond plaats in de eerste week van september, met op 4 september meer dan 100 op de noordkop.

Roodborsttapuit *Saxicola torquata*

Broedgevallen: 80 (TX) Het hoge aantal is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de zorgvuldige inventarisatie dit jaar. Echter, er is ook sprake van een reële toename.

De eerste 2 ♂♂, in de 'tuintjes', Eierlandse duinen, op 22 februari. De vogel, die op 27 augustus in Wassenaar verbleef, kan al een trekker geweest zijn. Zeker doortrek vond plaats van september t/m 6 november, toen de laatste 2 in de 'tuintjes', Eierlandse duinen, werden gezien.

Tapuit *Oenanthe oenanthe*

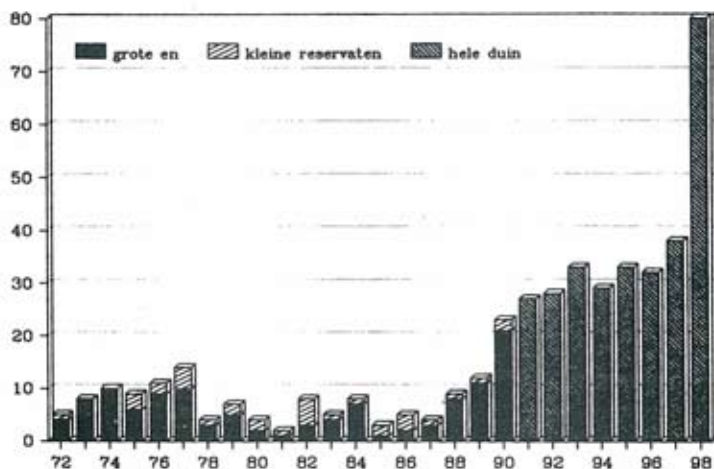
Broedgevallen: 50 (TX) Met in 1991 nog 124 paren, betekent dit een achteruitgang van 59.7% in 7 jaar!

De eerste op 22 maart bij het Westerslag. Daarna 100-den doortrekkend tot ver in mei. Of de waarneming van een ex op 21 juli in het Wagejot een trekker betrof, is niet duidelijk. Zeker werd doortrek vastgesteld van 4 augustus tot in november. Op 13 september waren er alleen op de noordkop al 100+. De laatste waarneming was op 8 november 1 op het strand bij De Cockdorp.

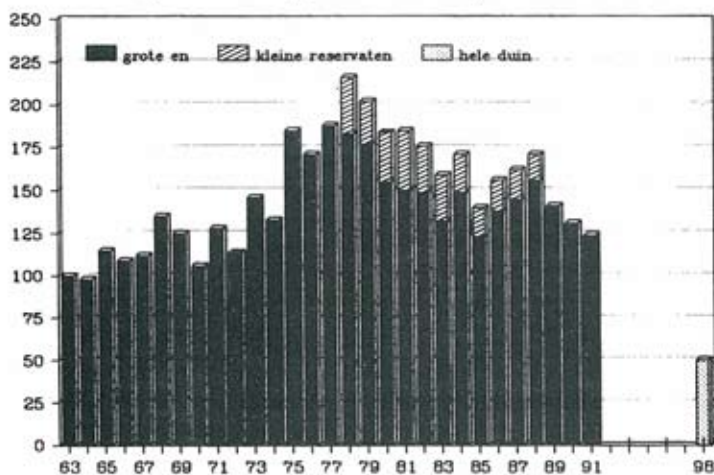
Beflijster *Turdus torquatus*

De eerste waarneming was die van een groep van 8 op de noordkop op 3 april. Daarna doortrekkend, met zeker 189 tot ver

Ontwikkeling van de broedpopulatie van de **Roodborsttapuit** *Saxicola torquata*

Ontwikkeling van de broedpopulatie van de **Tapuit** *Oenanthe oenanthe*

in mei. De meeste werden gezien in de periode 22 april t/m 8 mei. De laatste waarneming was die van een ♀ op 31 mei in het Krimbos. De najaarstrek begon op 14 september. Daarna werden t/m 6 oktober kleine aantallen gezien. Op 9 oktober werden er al 16 gezien, maar op 10 oktober waren

er alleen al op de noordkop 120 aanwezig. Daarna nam het aantal snel af en op 18 oktober werd de laatste gezien in de 'tuin-tjes', Eierlandse duinen. Doorgaans worden in het najaar slechts enkele 10-tallen waargenomen.

Merel *Turdus merula*

Broedgevallen: 239 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 13 februari werd de eerste zang gehoord. In de tweede helft van maart vond sterke doortrek plaats. De najaarstrek ving aan op 22 september en duurde voort tot in de derde week van november, met een piek in de eerste week van november.

Kramsvogel *Turdus pilaris*

In de winter werden groepen tot max 50 waargenomen. Doortrek vond tot in mei plaats, met nog 45 ex in Spang op 4 mei. Op 6 september werd er 1 gezien in de Korverskooi. Het zou tot 13 oktober duren voor er 10-tallen gezien werden. Pas eind oktober kwamen grote aantallen aan en in de eerste helft van november verbleven hier 1000-den vogels. Vanaf half november nam het aantal sterk af en in het late najaar werden nog slechts groepen van enkele 10-tallen waargenomen.

Zanglijster *Turdus philomelos*

Broedgevallen: 36 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 11 januari werd de eerste zang gehoord. Vanaf begin maart tot in mei vond doortrek plaats, met een piek in de eerste helft van april. Op 19 september vond de eerste serieuze aankomst plaats. In de eerste helft van oktober verbleven 1000-den, waarschijnlijk 10000-den op het eiland. In november werden nog kleine aantallen gezien en in december moest gezocht worden om er één te vinden.

Koperwiek *Turdus iliacus*

Sterke trek vond plaats in de eerste helft van maart, met bv 100-den in de omgeving van Oost op 10 maart. Alhoewel de laatste werd gemeld op 15 april moeten er ook tot in mei nog wel enkele geweest zijn. De eerste najaarswaarneming werd gedaan op 10 september. Dit was de vroegste waarneming ooit (was 12 september).

Op 6 oktober vond de eerste aankomst van betekenis plaats en in de periode 9 oktober t/m half november waren regelmatig 10000-den aanwezig. Daarna snel afnemend tot

mogelijk nog enkele 100-den in december.

Grote Lijster *Turdus viscivorus*

Broedgevallen: 8 (TX)

Op 14 januari werd de eerste zang gehoord in Den Burg. T/m 10 april werden 12 doortrekkende vogels waargenomen. De waarneming van een zingend ex in de Hemmer op 6 juni moet een rondzwerfende vogel geweest zijn. In het najaar werden tussen 19 september en 19 november slechts 10 ex gezien.

Sprinkhaanzanger *Locustella naevia*

Broedgevallen: 55 (TX)

De eerste op 17 april in de Geul. Doortrek tot iig de tweede week van mei. Najaarstrek van 5 september t/m 26 september.

Snor *Locustella luscinioides*

Op 13 september 1 op Dorpszicht, De Cocksdorp en op 20 september 1 in de Robbenjager, de noordkop. Deze soort wordt niet jaarlijks waargenomen.

Spotvogel *Hippolais icterina*

Broedgevallen: 24 (SO)

Op 1 mei werd de eerste zang gehoord op de Krim. Vanaf 8 mei kwam de trek, die doorging t/m 6 juni, goed op gang. In het najaar werd de laatste gezien op 13 september.

Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta**

Mits geaccepteerd zou de waarneming op 13 oktober van 1 1e winter in de Robbenjager, de noordkop, het 2e geval zijn.

Bosrietzanger *Acrocephalus palustris*

Broedgevallen: 44 (SO) Naast deze paren zal nog een enkel paar in andere gebieden hebben gebroed. Het totaal zal zeker niet meer dan 50 hebben bedragen.

De eerste arriveerde al vroeg: 28 april 1 zingend in het Grote Vlak. Vorig jaar was de eerste aankomst op 13 mei! Tot 8 juni werd doortrek vastgesteld. In het najaar werd de laatste gezien op 19 september in de 'tuin-tjes', Eierlandse duinen.

Sperwergrasmus Sylvia nisoria, (♀ na 1 kj) Texel, 19 september 1998 (René van Rossum)

Kleine Karekiet *Acrocephalus scirpaceus*

Broedgevallen: 247 (SO)

Op 19 april werd de eerste zang gehoord bij de Horsmeertjes. Op 8 mei werd nog een doortrekkend ex gezien in de 'tuintjes', Eierlandse duinen. Op 2 augustus werd daar weer trek gekonstateerd. De laatste werd gezien op 18 oktober in de Geul.

Rietzanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Broedgevallen: 79 (SO)

De eerste op 9 april bij de Horsmeertjes. Op 10 mei werd nog een doortrekkend ex gezien in de 'tuintjes', Eierlandse duinen. De laatste ooit werd eveneens daar gezien op 26 september (was 23 september).

Waterrietzanger *Acrocephalus paludicola*

Op 29 augustus werd een juv gevangen in de Korverskooi. Dit betreft het 5e geval.

Grote Karekiet *Acrocephalus arundinaceus*

Op 24 september werd er 1 in de Geul waargenomen. Dit is het 8e geval en de 2e najaarswaarneming ooit!

Baardgrasmus *Sylvia cantillans*

Op 27 en 28 april was 1 ad ♂ zingend aanwezig in 'de tuintjes', Eierlandse duinen. Dit betreft het 5e geval.

Sperwergrasmus *Sylvia nisoria*

Na 1997, één van de weinige jaren dat de soort ontbrak, nu 1 juv op 12 en 13 september in 'de tuintjes', Eierlandse duinen. Op 19 september verbleef 1 (waarschijnlijk 2e kj) ♀ op de Robbenjager, de noordkop. Dit is de eerste waarneming van een niet juv/1e winter vogel.

Braamsluiper *Sylvia curruca*

Broedgevallen: 57 (SO)

Op 19 april werden de eerste gehoord in de vijver van Jochems, de noordkop. Eind april vond sterke doortrek plaats. Vanaf 19 augustus werden trekbewegingen vastgesteld, met een piek van vele 10-tallen in de eerste week van september. De laatste werd gevangen in de Korverskooi op 10 oktober.

Grasmus *Sylvia communis*

Broedgevallen: 561 (TX)

De eerste werd gehoord in het Duinpark op 18 april. De piek van de trek in het voorjaar lag in eind april en begin mei. In het najaar werd doortrek vastgesteld vanaf 6 augustus. Nu lag de piek in de eerste week van september, met bv op 5 september meer dan 100 alleen al op de noordkop. De laatste werd waargenomen in de Slufter op 6 oktober.

Tuinfluitier *Sylvia borin*

Broedgevallen: 119 (SO)

De eerste zang werd gehoord op 23 april in de Staatsbossen. Tot in mei werd doortrek vastgesteld. In het najaar was dat het geval vanaf 30 augustus. De piek lag in de eerste week van september, met meer dan 100 op de noordkop op 4 september. De laatste werd gevangen op 2 oktober in de Korverskooi.

Zwartkop *Sylvia atricapilla*

Broedgevallen: 153 (SO)

Op 11 januari was er 1 in de Hemmer. Tussen 25 januari en 15 februari waren er zeker 1 ♂ en 1 ♀, mogelijk dezelfde van 19 december 1997, in Den Burg. Vanaf 2 april doortrekkend, met een piek van vele 10-tallen op de noordkop op 25 april. Vanaf 30 augustus weer trek, piekend op 20 september, met enkele 100-denen op de noordkop. In oktober neemt het aantal snel af. Daarna nog van 6 t/m 15 november 1 op de Robbenjager, 19 t/m 22 december 1 ♀ langs de Rozendijk en 24 december 1 ♂ in Den Burg.

Bladkoning *Phylloscopus inornatus*

Op 13 september werd de vroegste ooit (was 16 september) waargenomen in de Eierlandse duinen. Daarna volgden nog 7 ex, waarvan de laatste werd gezien op 18 oktober in de 'tuintjes', Eierlandse Duinen.

Westelijke Bergfluitier *Phylloscopus bonelli*

Voor het derde opeenvolgende jaar was er een waarneming. Van 14 t/m 16 september 1 in de 'de tuintjes', Eierlandse duinen. Dit betreft het 5e geval.

Fluitier *Phylloscopus sibilatrix*

Broedgevallen: 4 (TX, alle in Staatsbossen)

De eerste werd op 30 april zingend waargenomen in Dorpszicht, De Cocksdorp. Daarna werden t/m 14 mei nog maar drie waarnemingen gedaan, die op doortrek betrekking hadden. Uit het najaar werden slechts twee waarnemingen bekend: 4 september resp 2 de Krim en 1 TBWC, de noordkop.

Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*

Broedgevallen: 339 (SO)

Uit januari geen en uit februari slechts twee waarnemingen: 10 februari 1 TBWC, de noordkop en 21 februari 1 zingend de Geul. Vanaf 10 maart tot iig eind april doortrekkend, met de hoogste aantallen eind maart en begin april. De najaarstrek vond plaats vanaf 30 augustus, met een piek op 20 september, toen er op de noordkop meer dan 100 werden gezien. Op 10 oktober werden er nog altijd 20 in de 'tuintjes', Eierlandse duinen waargenomen. In november nog slechts een enkeling. Op 4 en 9 december werd er nog 1 gezien in Den Burg. Opmerkelijk is de stijging van het aantal gevangen ex in de Korverskooi. Werden er in de 80-er jaren slechts enkele gevangen, nu werden er 166 geringd.

Fitis *Phylloscopus trochilus*

Broedgevallen: 752 (SO)

Op 29 maart werd de eerste zingend waargenomen in de Muy. Daarna doortrekkend tot in mei, met de hoogste aantallen tussen 19 en 27 april. Vanaf 6 augustus trek, met een enorme 'fall' op 4 en 5 september, toen er vele 1000-denen verbleven. Op 16 oktober werd de laatste gezien in de Geul.

Goudhaan *Regulus regulus*

Broedgevallen: 13 (TX, alle in Staatsbossen)

Het hele jaar waargenomen. Op de noordkop word de soort vrijwel nooit in de winter gezien. Nu 1 aldaar bij het TBWC op 28 januari. Vanaf 18 maart t/m 16 april werd doortrek vastgesteld, met een piek op 31 maart. In het najaar weer van 2 september tot in november doortrekkend, met een piek op 9 oktober, toen er alleen al in de 'tuintjes', Eierlandse duinen, 150 verbleven.

Vuurgoudhaan *Regulus ignicapillus*

Broedgevallen: 1 (TX, in Staatsbossen)

Winterwaarnemingen zijn heel schaars. Nu werd er van 15 t/m 24 februari 1 waargenomen in Den Burg. Doortrek werd vastgesteld van 31 maart t/m 9 mei. Het ging hierbij slechts om max 7 ex. In het najaar weer enkele 10-tallen vanaf 1 september. De laat-

ste werd gevangen in de Korverskooi op 15 november.

Grauwe Vliegenvanger *Muscicapa striata*

Broedgevallen: 25 (SO)

Op 3 mei werd de eerste gezien in Den Burg. Doortrek werd vastgesteld t/m 6 juni. In het najaar vanaf 6 augustus tot in oktober, met een piek van vele 10-tallen, alleen al op de noordkop, op 4 september. De laatste werd gezien op 17 oktober bij het TBWC, de noordkop. Dit is een evenaring van de laatste waarneming ooit.

Bonte Vliegenvanger *Ficedula hypoleuca*

De eerste werd waargenomen op 23 april bij het Mienterglop. Dit was weer een voorjaar met heel weinig vogels. In totaal werden slechts 8 ex gemeld. In het najaar lag de situatie anders. De trek ving aan op 2 augustus en liep door tot begin oktober, met een piek op 4 en 5 september, toen er alleen op de noordkop 100-den vogels waren. De laatste werd gezien op 4 oktober bij het TBWC, de noordkop.

Baardman *Panurus biarmicus*

Broedgevallen: 18 (TX)

Het hele jaar aanwezig. T/m half februari waren nog niet-lokale vogels aanwezig, getuige de waarneming van 3 ex in de Roggesloot op 15 februari. Vanaf 24 september t/m 7 november werd doortrek van vele 10-tallen ex waargenomen. In hoeverre 'onze' broedvogels hier overwinteren is niet bekend.

Staartmees *Aegithalos caudatus*

Broedgevallen: min 11 (TX)

Het hele jaar aanwezig. Waarschijnlijk zijn het lokale broedvogels en hun 'offsprong', die 's winters regelmatig buiten het broedgebied gezien werden, zoals in Den Burg. Er waren geen aanwijzingen voor trekbewegingen.

Zwarte Mees *Parus ater*

Broedgevallen: 13 (TX, alle in Staatsbossen)

Het hele jaar aanwezig. De vogels die op 11 september bij 't Hornje gezien werden,

zijn mogelijk doortrekkers geweest. Verder werd geen enkele aanwijzing voor trekbewegingen bekend.

Pimpelmees *Parus caeruleus*

Broedgevallen: 99 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 29 januari werd de eerste zang gehoord. In het najaar werden regelmatig groepen gezien, zoals op 1 december 32 in het Duinpark. Of het om lokale vogels of vogels van buiten het eiland gaat, is niet bekend.

Koolmees *Parus major*

Broedgevallen: 247 (SO)

Het hele jaar aanwezig. De eerste zang werd gehoord op 11 januari in de Hemmer. Over evt trekbewegingen werd niets bekend.

Boomkruiper *Certhia brachydactyla*

Broedgevallen: 44 (TX)

Het hele jaar aanwezig. In sommige jaren bezoeken vogels van buiten het eiland ons. Dit jaar werd daarvan niets vernomen.

Wielewaal *Oriolus oriolus*

Op 15 mei werd de eerste gehoord in de Staatsbossen. Doortrek werd vastgesteld t/m 4 juni, 1 zingend op de Hoge Berg. Van het najaar werden geen gegevens bekend.

Grauwe Klauwier *Lanius collurio*

De eerste werd waargenomen op 15 mei bij de Horsmeertjes. Daarna volgden t/m 1 juni nog 10 ex. In het najaar werd er 1 op de noordkop gezien op 30 augustus. Daarna nog 6 ex, met de laatste op 27 september bij de Korverskooi.

Kleine Klapekster *Lanius minor*

De waarneming van 1 ad ♂ in de Nederlanden en de Muy van 15 t/m 20 juni is het 6e geval.

Klapekster *Lanius excubitor*

Het lijkt niet lang meer te gaan duren voordat de soort niet meer jaarlijks wordt waargenomen. Nu slechts twee waarnemingen: 19 september 1 in de Bollekamer en 19 oktober 1 in de Bleekersvallei.

Gaai *Garrulus glandarius*

Broedgevallen: 17 (TX). Dit is meer dan een halvering van de 37 in 1997.

Het hele jaar aanwezig. De c 10 vogels die tussen 29 april en 22 mei bij en over de noordkop gezien werden, waren waarschijnlijk doortrekkers. Verder werden geen aanwijzingen voor trekbewegingen bekend.

Ekster *Pica pica*

Broedgevallen: 165 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Er zou een door de ringgroep Castricum geringde vogel op Texel zijn geschoten. Echter, nadere details ontbreken.

Kauw *Corvus monedula*

'Noordse Kauw' *C. m. monedula* (incl *C. m. soemmerringii*)

In de winter enkele 1000-den, vaak in grote groepen, in de polders. Over door- en wegtrek in het voorjaar werd niets bekend. Vanaf begin oktober werden weer waarnemingen gedaan. In november en december bevonden zich weer enkele 1000-den op het eiland.

Kauw *C. monedula spermologus*

Broedgevallen: 343 (SO)

Het hele jaar aanwezig. In de winter zijn ook vogels van deze ondersoort aanwezig. Waarschijnlijk zijn dit grotendeels lokale vogels.

Roek *Corvus frugilegus*

Op 28 maart 1 oost over de Hemmer; 29 maart 1 zuid over Eierland; 30 maart 1 noord over de Slufter; 17 april 1 zuid over de Bleekersvallei; 7 mei 1 tussen Oosterend en de Waal en 13 mei 1 over de Robbenjager. Uit het najaar werd geen enkel gegeven bekend!

Zwarte Kraai *Corvus corone*

Broedgevallen: 104 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Er werden geen trekgegevens bekend.

Bonte Kraai *Corvus cornix*

Tot in mei verbleven max 6 vogels op het eiland, waarvan 4 in de omgeving van de

Hanenplas. Eén hiervan werd op 17 april, sterk vermagerd, dood aangetroffen. De laatste werd op 20 mei gezien in het Grote Vlak. Op 6 oktober werden de eerste 2 gezien bij de Petten, die daar t/m 30 oktober aanwezig waren. Vanaf december bevonden zich weer 2 ex nabij de Hanenplas.

Spreeuw *Sturnus vulgaris*

Broedgevallen: 4 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 12 februari werd de eerste zang gemeld. Op 18 maart waren 1000-den ex, in grote groepen, aanwezig. In het najaar vanaf september tot in november doortrekkend.

Huismus *Passer domesticus*

Broedgevallen: 30 (SO)

Het hele jaar aanwezig. In de Korverskooi, in bedrijf sinds 1961, werd de soort voor het eerst gevangen: op 26 oktober 1 1e kj ♂ en op 28 november 1 na 1 kj ♀.

Ringmus *Passer montanus*

Broedgevallen: 7 (SO)

In de winter waren nog flinke aantallen aanwezig, zoals 125 in Bargaen op 6 december. Over doortrek in voorjaar en herfst werden geen gegevens bekend.

Vink *Fringilla coelebs*

Broedgevallen: 201 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 26 februari werd de eerste zang gehoord in de Korverskooi. Doortrek vond iig nog plaats t/m eind april. Op 21 september werd weer trek vastgesteld.

Keep *Fringilla montifringilla*

Over aantallen in de winter werden geen gegevens ontvangen, maar vaststaat dat dit zeker geen groot aantal is geweest. Voorjaarstrek vond plaats vanaf begin maart tot in mei, met eind april een piek. De laatste waarneming was op 1 juni, 1 ♂ zingend in de Geul. Op 25 september werd de eerste waargenomen over de Hemmer. Daarna doortrekkend tot eind oktober. In december werd hooguit een 10-tal waargenomen.

Europese Kanarie *Serinus serinus*

Van 20 t/m 26 april 1♀ TBWC, de noordkop; 8 en 9 mei 2 zingende ♂♂ aldaar; 9 mei 1 noord de 'tuintjes', Eierlandse duinen en 2 juli 1 rondvliegend TBWC, de noordkop. Vorig jaar vonden eind juni en eind juli ook (twee) waarnemingen plaats! Uit het najaar werd geen enkele waarneming bekend.

Groenling *Chloris chloris*

Broedgevallen: 37 (SO)

Het hele jaar aanwezig. Op 9 maart werd de eerste zang vastgesteld. Dat de soort nog eind april kan door- en of wegtrekken blijkt uit de waarneming van 200 ex in 't Noorden op 15 april. Op 20 september werd trek gekonstateerd. Gedurende de late herfst en winter verbleven groepen tot c 200 ex op het eiland.

Putter *Carduelis carduelis*

Broedgevallen: 3 ('**Britse Putter**' *C c britannica*)

Het hele jaar aanwezig. 's Winters verbleven diverse kleine groepen op het eiland. Doortrekkend tot in mei, met nog een groep van 45 op 7 mei bij het TBWC en op 17 mei 1 noord over de Robbenjager, beide de noordkop. Vanaf half september werden weer groepen gemeld, met oa 55 op 10 oktober bij Den Hoorn. Het is niet duidelijk tot welke ondersoort de doortrekkers en overwinteraars behoorden.

Sijs *Carduelis spinus*

Broedgevallen: 13 (TX, alle in Staatsbossen)

Echter, het eerste nest moet nog gevonden worden. De waarneming van een paar in de Witte Hoek in de eerste weken van juni wees op een mogelijk broedgeval.

Het hele jaar aanwezig. Gedurende de winter naar schatting enkele 100-den vogels aanwezig. In het voorjaar doortrekkend tot in mei. De hoogste aantallen werden waargenomen rond eind maart, met bv alleen al c 275 in de Staatsbossen op 23 maart. De laatste waarneming was op 17 mei, met nog 2 noord bij de vuurtoren. In het najaar trek vanaf eind september. Op 17 november werden op de noordkop nog steeds doortrekkende vogels waargenomen.

Kneu *Carduelis cannabina*

Broedgevallen: 328 (SO)

Op 21 maart de eerste 2 bij Ecomare. Over doortrek in het voorjaar werd niets bekend. Gedurende de zomer vormden zich grote groepen lokale vogels. Op 24 oktober werd nog doortrek waargenomen, hetgeen tevens de laatste waarneming is.

Frater *Carduelis flavirostris*

T/m 11 februari werden regelmatig vogels in het gebied tussen de Schorren en de noordkop waargenomen, met max 40 op 1 januari bij Zeeburg. Daarna werden de laatste 2 waargenomen op 11 april in Wassenaar. Dit was de laatste waarneming ooit (was 8 april). De waarneming van 2, overvliegend bij de vuurtoren op 21 mei, betreft zeer waarschijnlijk een verwante soort. In het najaar slechts de volgende gegevens: 15 november 2 zuid over de noordkop en vanaf 22 december 20 in de Slufter.

Kleine Barmsijs *Carduelis cabaret*

Broedgevallen: 22 (TX)

De enige winterwaarneming van 'barm-sijsen' is die van 10 ex in de Muy op 15 februari. Het betrof waarschijnlijk deze soort. Vanaf 21 maart t/m 22 mei doortrekkend waargenomen en in het najaar vanaf 20 september t/m 14 november, met nog 2 in het Krimbos op laatstgenoemde datum.

Kruisbek *Loxia curvirostra*

Broedgevallen: 16 (TX)

Behalve de waarneming van 3♂♂ en 2♀♀ op 18 maart in De Cocksdorp, werden alle gezien in of in de omgeving van de Staatsbossen, met max 15 op 15 januari. Uit de maanden augustus t/m oktober werden ook hier vandaan geen waarnemingen gemeld. Er werd geen doortrek gekonstateerd.

Roodmus *Carpodacus erythrinus*

Broedgevallen: 1 (TX) Dit past in het landelijke beeld. In 1998 werden in Nederland slechts 8 paren gemeld.

Op 18 mei werd de eerste waargenomen bij het TBWC, de noordkop. Daarna volgde doortrek van een 10-tal ex tot begin juni.

De laatste 2, een zingend 2e kj ♂ in de Muy en een zingend ♂ in de Staatsbossen, werden op 7 juni waargenomen. Conform het landelijke beeld lijkt de soort, iig als broedvogel, op z'n retour.

'Noordse Goudvink' *Pyrrhula p pyrrhula*

Op 1 januari werd 1 vogel gehoord bij de Horsmeertjes. Vanaf de eerste helft van januari t/m 26 maart verbleven 2 ♂♂ in de Staatsbossen. De enige herfstwaarneming is die van een ♂ in de Korverskooi op 21 november. Het feit dat nog nooit waarnemingen van *P p europoea* werden gedaan, bewijst dat deze ondersoort wel een echte standvogel is.

Appelvink *Coccothraustes coccothraustes*

Broedgevallen: 2 Dat zou een nieuwe broedvogel voor het eiland zijn. Er is echter geen nest gevonden en evenmin zijn er jongen gezien, zodat werkelijk broeden twijfelachtig is.

Verder uit het voor- en najaar elk slechts één gegeven. Op 10 mei en 19 oktober 1 overvliegend de 'tuintjes', Eierlandse duinen.

Ijsgors *Calcarius lapponicus*

Over de winterwaarnemingen van vorig jaar bestaat onduidelijkheid. Zeker was er nu wel een ♂ van 16 t/m 26 februari in de Geul. In het voorjaar op 29 maart 1 overvliegend TBWC, de noordkop; 30 maart 1 omgeving Zeeburg en 30 april t/m 2 mei 1 ♂ de 'tuintjes' Eierlandse duinen. In het najaar c 50 ex vanaf 12 september, met als hoogste aantal 6 in Eierland op 11 oktober. De laatste waarneming werd gedaan op 1 november, 3 in het Wagejot.

Sneeuwgorz *Plectrophenax nivalis*

Op 2 januari waren er c 300 aanwezig. In februari zal het max niet meer dan 100 zijn geweest. In maart nog maar kleine aantallen, met als laatste waarneming 5 op 17 maart bij paal 17. In het najaar vanaf 13 september. T/m oktober ging het dan steeds om enkelingen of groepjes van hooguit enkele 10-tallen. Pas op 14 november worden er 105 gezien op de Hors en 44 op de

noordkop. Het totaal zal niet hoger dan 250 ex hebben bedragen.

Geelgorz *Emberiza citrinella*

Lang niet jaarlijks worden winterwaarnemingen van deze soort bekend. Nu waren er op 3 januari 1 bij het Alloo en op 10 januari 1 overvliegend bij de Mokbaai. Uit het voorjaar drie gegevens: 21 maart 2 ♂♂ en 1 ♀ in de Hanenplas; 21 en 22 maart 1 zingend ♂ TBWC, de noordkop en op 30 maart 1 noord over de Sluftervallei. Uit het najaar zijn slechts 2 waarnemingen bekend geworden: 19 september 1 overvliegend, de Robbenjager en 10 oktober 1 de 'tuintjes', Eierlandse duinen.

Ortolaan *Emberiza hortulana*

In het voorjaar werd in de tuin van het TBWC, de noordkop, van 28 april t/m 5 mei 2 ♂♂ en 1 ♀ waargenomen. Verder op 9 mei 1 noord bij de vuurtoren en 1 in Wassenaar. In het najaar de eerste op 2 september zuid bij de vuurtoren. Daarna van 18 t/m 20 september max 3 in de Kreeftenpolder; 18 september 3 omgeving TBWC, de noordkop en 22 september 3 in Wassenaar.

Dwerggorz *Emberiza pusilla**

Op 18 september werd 1 ex waargenomen in de Kreeftenpolder. Mits geaccepteerd, betreft dit het 8e geval.

Rietgorz *Emberiza schoeniclus*

Broedgevallen: 178 (SO)

Waarnemingen uit januari en de eerste helft van februari zijn heel schaars. Nu op 11 januari 1 in de Slufter; 18 januari 1 in het Pompevlak en 15 februari 3 in de Muy. Op 4 maart werd de eerste trek vastgesteld, die tot in mei voortduurde. T/m 10 mei was nog een ♀ aanwezig bij het TBWC. Al vanaf 9 augustus werden aanwijzingen voor trek gemeld. Echter, pas vanaf 2 september kwam deze goed op gang. Op 18 september bevonden er zich 100+ in de Kreeftenpolder. Doortrek werd vastgesteld t/m 22 november, 2 in de Hemmer. De enige latere waarneming is die op 21 december, 1 in de Bollekamer.

Verslag ringgroep Korverskooi 1998

In het voorjaar heeft de ringgroep op een slaappleaats van Witte- en Rouwkwikstaarten bij de rwzi Everstekooog enkele 10-tallen kwikstaarten kunnen vangen met mistnetten. In deze periode werden geen eigen terugvangsten gedaan, een aanwijzing voor de snelle doortrek van deze soorten. Wel werden twee elders geringde vogels gevangen (zie overzicht terugmeldingen).

De Korverskooi is een natuurreservaat, in eigendom en beheer bij Staatsbosbeheer, liggend ten oosten van De Koog op de grens van Eierland en het Koogerveld. Het bestaat uit duinen, weilanden, een heideveld, een boomgaard en een door bos omringde eendenkooi. In dit gebied worden al sinds 1961 vogels geringd. Tot 1993 was het ringen in handen van Staatsbosbeheer en werden ook veel eenden, vnl. Wintertalingen en Pijlstaarten, geringd. Vanaf 1993 voert de ringgroep Korverskooi, onder supervisie van de Vogelwerkgroep Texel, het ringwerk uit. De eendenkooi is sinds 1993 in gebruik en beheer bij de Wildbeheers-eenheid Texel. De niet-raszuivere Wilde Eenden worden weggevangen.

Net voor het broedseizoen van 1998 heeft er een behoorlijke ingreep in het gebied plaatsgevonden. Er is toen een 2e waterkering, door de duinen en over het heideveld, aangelegd. Het zand dat nodig was voor dit lichaam is onttrokken aan het heideveld, waardoor er een ondiep meertje is ontstaan. De ingreep heeft vermoedelijk gevolgen voor de broedvogelsamenstelling.

Het landelijke ringwerk wordt gecoördineerd door het Vogeltrekstation in Heteren. Eén van de projecten, die momenteel lopen, is het CES-project (Constant Effort Site). Dit project, waaraan de ringgroep Korverskooi sinds 1994 deelneemt, is in het leven geroepen om van zangvogels oa de reproductie, overleving en plaatsrouw te kunnen bepalen. Het houdt in dat gebruik wordt gemaakt van een vaste vangopstelling van mistnetten (lengte 147 meter) en een gelijke vanginspanning. Gedurende de periode half april tot begin augustus wordt gemiddeld éénmaal per 10 dagen 6 uur lang geringd. Daarnaast wordt het gebied geïnventariseerd op broedvogels. De inventarisatiegegevens worden gebruikt als extra informatie bij het trekken van conclusies uit de resultaten van het CES-project. In de CES-periode van 1998 werden veel meer vogels gevangen dan in eerdere jaren. Vooral het aantal paren Fitis, Tjiftjaf, Heggenmus en Winterkoning lag hoger, en bovendien hadden ze een goed broedresultaat.

Na afloop van het CES-project is direct begonnen met het uitbreiden van het aantal netten en het installeren van de geluidsinstallatie. Het vangen van vogels in het najaar vindt ook plaats met mistnetten, maar daarnaast wordt gebruik gemaakt van een zgn Helgolandval. Dit is een grote gazen constructie, die te vergelijken is met een trechter, met aan het eind een vanghokje. Deze val wordt voornamelijk gebruikt om er lijsters in te vangen. De mistnetten staan in deze tijd op duintjes, op de heide en in de boomgaard. De totale lengte van de netten, die in het najaar waren opgesteld, was c 400 meter. Er werden enkele soorten gevangen, die nog niet eerder in de Korverskooi in de netten waren beland tw Waterrietzanger, Blauwborst en Huismus. Andere schaarse, geringde soorten waren Draaihals, Zwarte Roodstaart en Nachtegaal. Verder was het aantal geringde Boompiepers,

Heggenmussen, Roodborsten, Zanglijsters, Tjiftjaffen en Staartmezen opvallend hoog. Laag was het aantal Sperwers, Braamsluiers en vinkachtigen.

Ringvangsten

Soort		CES	overig	totaal
Bruine Kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>		31	31
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>		1	1
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>		1	1
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	1	4	5
Witgat	<i>Tringa ochropus</i>		1	1
Oeverloper	<i>Actitis hypoleuca</i>		1	1
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	1	4	5
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>		2	2
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>		3	3
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>		12	12
Witte Kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>		53	53
Rouwkwikstaart	<i>Motacilla yarrellii</i>		7	7
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	22	72	94
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	16	103	119
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	12	228	240
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhychos</i>	3		3
Blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp.</i>		1	1
Zwarte Roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>		1	1
Gekraagde Roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>		20	20
Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>		3	3
Roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata</i>	7	1	8
Beflijster	<i>Turdus torquatus</i>		1	1
Merel	<i>Turdus merula</i>	10	801	811
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>		6	6
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	4	291	295
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>		155	155
Sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia</i>		2	2
Waterrietzanger	<i>Acrocephalus paludicola</i>		1	1
Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1	1	
Kleine Karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1	37	38
Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	1	5	6
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	2	3	5
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	15	11	26
Tuinluiser	<i>Sylvia borin</i>	7	64	71
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	5	412	417
Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	38	134	172
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	54	98	152
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>		54	54
Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus</i>		11	11
Grauwe Vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>		11	11
Bonte Vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>		10	10

Staartmees	<i>Aegithalos caudatus europaeus</i>		19	19
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	11	31	42
Koolmees	<i>Parus major</i>	13	62	75
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>		3	3
Ekster	<i>Pica pica</i>	1		1
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>		1	1
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>		2	2
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	1	31	32
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>		24	24
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>		1	1
Sijs	<i>Carduelis spinus</i>		21	21
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	1		1
Kleine Barmsijs	<i>Carduelis cabaret</i>		2	2
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>		5	5
Totaal	55 soorten	226	2862	3088

Marco Witte
 p/a secretariaat ringgroep Korverskooi
 Wagemakerstraat 20
 1791 EK Den Burg

De SOVON wadvogeltellingen 1998

In het kader van het SOVON-monitorprogramma "Wadvogeltellingen in de Waddenzee" zijn in 1998 vier wadvogeltellingen op Texel georganiseerd. Tijdens deze tellingen, die altijd worden uitgevoerd rond het tijdstip van hoogwater, worden alle relevante gebieden min of meer gelijktijdig door zo'n 20-25 waarnemers bezocht en worden alle aanwezige wadvogels geteld. Hierdoor ontstaat niet alleen een beeld van de aantallen die tijdens laagwater in de omgeving van Texel op het wad voedselzoeken, vogels die zich vervolgens tijdens hoogwater op het land verzamelen, maar krijgen we ook een goed beeld van de niet aan het wad gebonden soorten zoals zwanen, ganzen, eenden, Goudplevieren, Kieviten en meeuwen.. Traditiegetrouw vinden er altijd één of twee tellingen in de wintermaanden plaats. Daarnaast is er meestal één telling in het voorjaar en één in de herfst.

18 januari

De winter 1997/98 was veel zachter dan de 2 voorafgaande. Alleen van 16-18 december viel er een korte vorstperiode te noteren. Hierna volgde zacht winterweer met veel regen en wind. Op de teldag was het aanvankelijk helder maar begon het rond 10 uur te regenen. Omdat het niet voortdurend regende en het ook niet met bakken uit de lucht viel, lukte het tellen van vogels nog wel, hoewel er bij zulk weer uiteraard geen sprake is van goede telomstandigheden. Het was 6 graden en er woei een 7B zuid tot zuidoost. Dat betekent dat de wind uit de 'ver-

keerde' hoek kwam en dat er sprake was van een verlaagde waterstand (in Den Helder slechts 50 cm boven NAP). Hierdoor hebben delen van de Hengst, de hoge wadplaat tussen Texel en Vlieland, niet onder water gestaan. Vanaf de dijk bij De Cocksdorp was te zien dat hier enkele 1000-den vogels aanwezig waren, waarschijnlijk grotendeels Scholeksters. Omdat er op maandag 19 januari wel voldoende hoog water was, is op die dag in de omgeving van de Schorren een extra telling uitgevoerd. Hieruit bleek dat er op zondag waarschijnlijk 5000 Scholeksters op de Hengst moeten hebben gezeten.

Afgezien van de problemen met de waterstand kan de telling van 18 januari een goed geslaagde worden genoemd, met in vergelijking tot november 1997 een afname van de Kleine Zwanen (toen 489, nu 175), opvallend meer Kolganzen (toen 10, nu 1091), relatief weinig Smienten (toen ruim 10.000), veel Goudplevieren (toen 5500), weinig Kieviten (toen 2900) en een "normaal" aantal Wulpen. Het aantal waargenomen Rosse Grutto's was zeer laag. Deze soort vertoont op Texel een heel opvallende afname in januari. In de jaren '70 waren er 3000-6000 aanwezig en in de jaren '80 1000-2000. Nu werden er slechts 276 geteld.

15 maart

Het was al weer 15 jaren geleden dat er in maart een wadvogeltelling op Texel werd gehouden: de laatste dateerde van 18 maart 1984. Helaas bleek het weer ongunstig. Het was uitgesproken guur, vooral door de harde noordwesten wind, de temperatuur slechts 5-8 graden en er viel een lichte regen.

In vergelijking tot de tellingen in de jaren '80 werden aanzienlijk meer Rotganzen, Smienten en Stormmeeuwen geteld, soorten die in de afgelopen jaren op Texel en ook elders in de Waddenzee, in de winter zijn toegenomen. Scholekster, Kanoet- en Drieteenstrandloper, Zilvermeeuw en Rosse Grutto scoorden nu allemaal lager. De lagere aantallen Zilvermeeuwen zijn een afspiegeling van de daling van het aantal broedvogels op Texel sinds het eind van de jaren '80. Voor de Scholekster en de Rosse Grutto is de afname een bevestiging van de trend die de tellingen in januari opleveren. In het geval van de Scholekster komt het beeld overeen met dat van andere plaatsen in de Waddenzee, in het geval van de Rosse Grutto lijkt Texel alleen te staan. Elders in de Waddenzee worden niet opvallend minder Rosse Grutto's geteld. Een vergelijking van de tellingen in januari en maart 1998 laat ook enkele opvallende verschillen zien. Waren er in januari op Texel nog max 4000 Toendrarietganzen aanwezig, in maart waren deze vrijwel geheel verdwenen. Dat was ook het geval met de Kleine Zwaan. De Kolgans en Grauwe Gans zijn in vergelijking tot januari ongeveer gehalveerd, terwijl vroeg terugkerende soorten als Lepelaar, Kluut en Kleine Mantelmeeuw zijn toegenomen.

11 oktober

Ondanks de voortdurend dreigende lucht bleef het lang droog. Op de meeste plaatsen begon het pas tegen het eind van de telling te miezeren. Het woei hard en zowaar ook nog uit de 'goede' hoek, dwz de hoek waardoor het water in de Waddenzee hoog genoeg komt om ook de hogere platen te laten overstromen. In Oudeschild werd 70 cm boven NAP gemeten. Dat is voldoende geweest om de Hengst te laten onderlopen.

Door het stormachtige weer en de overvloedige regen van de voorafgaande weken was de verspreiding van de vogels anders dan anders. Vooral op drassige percelen binnendijks waren veel vogels te vinden. De Kleine Zwaan was er vroeg bij dit jaar. Doorgaans wordt de soort niet voor half oktober gezien en nu waren er al 27. De resultaten van de wadvogeltellingen in oktober en november laten zien dat ze meestal pas begin november in grotere aantallen op Texel aankomen (zie tabel). Ook elders in Nederland werden dit jaar opvallend vroeg grote concentraties gezien.

	Kleine Zwaan	Kleine Mantelmeeuw
8/10/89	0	6
9/10/94	0	533
11/10/98	27	605
12/10/80	0	73
18/10/87	3	39
25/10/87	0	21
8/11/97	7	18
8/11/87	121	11
9/11/80	107	1
15/11/81	123	5
16/11/97	489	11
21/11/93	568	0

Chronologisch overzicht van de aantallen Kleine Zwanen en Kleine Mantelmeeuwen tijdens de wadvogeltellingen op Texel in oktober - november in de jaren 1980-1998

Van de 1000-den Kleine Mantelmeeuwen, die 's zomers op Texel aanwezig zijn, zijn er doorgaans in oktober en november nog maar enkele 100-den over. De soort was tijdens de laatste telling nog opvallend talrijk (zie Tabel 1).

22 november

Drie dagen voor de telling van 22 november viel de vorst in. Aanvankelijk alleen in de vorm van nachtvorst, met temperaturen van -5 tot -7 graden, maar rond het telweekend kwam de temperatuur ook overdag niet boven nul. Deze dagen werden verder gekenmerkt door zonnig weer met weinig wind, waardoor tijdens de telling de eerste schaatsers al in Waalenburg werden gesignaleerd. Ook de Muyplas, de Horsmeertjes, het Pompevlak, de Geul en vele sloten waren voor een groot deel of helemaal met ijs bedekt.

Helaas was er als gevolg van de 4B zuidoosten wind opnieuw sprake van verlaagde waterstand. In Oudeschild werd tijdens hoogwater maar 30 cm boven NAP gemeten. Dat betekende dat de Hengst niet onder water heeft gestaan en dat hierdoor opnieuw 1000-den vogels zullen zijn gemist. Helaas was niet goed te zien om welke soorten het ging en welke aantallen er op de Hengst hebben gezeten. Gelet op eerdere ervaringen zullen hier zeker Scholeksters en meeuwen hebben overtijt. Ondanks het lage water werden bijna 35.000 Kanoeten op het wad bij de Schorren geteld. Het winterweer in november heeft geen duidelijk effect gehad op

de aantallen Goudplevieren en Kieviten op Texel. Op 11 oktober waren ruim 6500 Goudplevieren en 2100 Kieviten aanwezig, op 22 november resp 5100 en 3300. Ondanks de lage waterstand werden bijna 110.000 vogels geteld.

Tellingen

		18 jan	15 mrt	11 okt	22 nov
Knobbelzwaan	<i>Cygnus olor</i>	15	3	19	5
Kleine Zwaan	<i>Cygnus bewickii</i>	175		27	744
Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>	2229		2	2225
Kleine Rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>				1
Grauwe Gans	<i>Anser a anser</i>	1350	628	1268	1563
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	1091	680	26	592
Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	22	2		7
Witbuikrotgans	<i>Branta hrota</i>			1	1
Rotgans	<i>Branta bernicla</i>	8866	9664	6183	6646
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	468	645	750	1006
Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>	53	29	23	74
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	124	135	114	76
Topper	<i>Aythya marila</i>		1		5
Eider	<i>Somateria mollissima</i>	1103	3267	2848	6023
Zwarte Zee-eend	<i>Melanitta nigra</i>	19	4	40	45
Ijseend	<i>Clangula hyemalis</i>				1
Nonnetje	<i>Mergellus albellus</i>				1
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	45	47		149
Grote Zaagbek	<i>Mergus merganser</i>	2	3		6
Middelste Zaagbek	<i>Mergus serrator</i>	17	20	2	132
Krakeend	<i>Mareca strepera</i>	4	9	17	2
Smient	<i>Mareca penelope</i>	12058	10160	8070	15596
Slobeend	<i>Anas clypeata</i>	41	73	160	256
Wilde Eend	<i>Anas platyrhynchus</i>	3546	1639	4804	3783
Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>	159	72	303	361
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	338	156	1459	1409
Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>		1		7
Parelduiker	<i>Gavia arctica</i>				1
Dodaars	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	3	2	13	13
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	6	38	48	26
Roodhalsfuut	<i>Podiceps griseigena</i>				3
Kuifduiker	<i>Podiceps auritus</i>				4
Geoorde Fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	2	2	6	35
Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>			1	
Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	4	38	188	21
Roerdomp	<i>Botaurus stellaris</i>				1
Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>	23	23	36	50
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>		25		
Watteral	<i>Rallus aquaticus</i>			1	4

Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>	34	44	42	42
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	309	306	296	455
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	14089	6388	8134	4529
Kluut	<i>Avosetta recurvirostra</i>		115	184	147
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	2	59	38	4
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	6210	2382	6579	5159
Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>	339	279	657	180
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	302	1218	2141	3320
Kanoet	<i>Calidris canutus</i>	2205	5	902	34839
Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>	279	135	345	508
Paarse Strandloper	<i>Calidris maritima</i>				2
Bonte Strandloper	<i>Calidris alpina</i>	653	481	1498	1730
Kemphaan	<i>Philomachus pugnax</i>	8	14	97	89
Bokje	<i>Lymnocyptes minimus</i>				3
Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>		6	79	277
Grutto	<i>Limosa limosa ssp</i>		283	11	
Rosse Grutto	<i>Limosa lapponica</i>	276	140	112	653
Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>		66		
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	6155	2138	5333	7897
Zwarte Ruiters	<i>Tringa erythropus</i>	3	1	13	2
Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	193	433	341	515
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>			19	
Witgat	<i>Tringa ochropus</i>		1	1	1
Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>	73	109	212	63
Dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	1	1		1
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	754	2483	6740	1416
Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>	4609	7272	10336	2939
Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus graellsii</i>	12	1107	605	2
Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	4689	3477	4958	3268
Grote Mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	536	135	2209	446
Drieteenmeeuw	<i>Rissa tridactyla</i>		5	1	
Zeekoet	<i>Uria aalge</i>	3	1	1	1
Alk	<i>Alca torda</i>		1		
Totaal		73652	56619	79015	109709

Cor Smit
 Institute for Forestry and Nature Research (IBN-DLO)
 P.O. Box 167
 1790 AD Den Burg
 The Netherlands
 Tel +31 (0)222 369712
 Fax +31 (0)222 319235
 E-mail c.j.smit@ibn.dlo.nl

Vondsten van dode vogels op de Texelse kust in 1997-1998

Al sinds het midden van de jaren zestig worden de gegevens van tellingen van op de Nederlandse kust aangespoelde dode vogels centraal opgeslagen. Sinds 1977 gebeurt dat door de werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek (NSO), tegenwoordig onderdeel van de Nederlandse Zeevogelgroep (NZG).

Omdat in het eerste Ornithologisch Jaarverslag Texel over 1997 de gegevens van het olieslachtoffer-onderzoek niet werden opgenomen, volgt hier een inhaalslag. In 1997 werden 28 bezoeken aan strand of dijk geregistreerd, waarbij een totale afstand van 84.5 km werd afgelegd. Oproepen tot een grotere waarnemingsactiviteit in 1998 hebben duidelijk vruchten afgeworpen, gezien de toename tot 54 bezoeken en een afstand van 197 km in 1998.

Slechts éénmaal werd een telling besloten zonder dat ook maar een vogel was aangetroffen. Overigens waren de dichtheden in de winter, zoals gebruikelijk, veel hoger dan bij de schaarse tellingen buiten deze periode. Op de Noordzeekust worden normaliter in een wintermaand ongeveer vijf dode vogels per strekkende kilometer gevonden, terwijl aan de Waddenkant over zo'n afstand meestal hooguit één of twee dode vogels worden gevonden (Fig. 1). Opvallende uitschieters waren februari 1997 (10 per km op het strand), december 1997 (12 per km langs de dijk) en december 1998 (23 per km op het strand). Laatstgenoemde uitschieter werd veroorzaakt door een massale stranding van zangvogels en Houtsnippen in november (pas geteld in december) en door een massale stranding van vooral Zeekoeten en Noordse Stormvogels vanaf half december, waarvan een groot gedeelte met het uiterst kleverige polyisobutyleen was overdekt.

Vondsten		1997	1998
Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>	1	
Grauwe Gans	<i>Anser anser</i>		1
Rotgans	<i>Branta bernicla</i>	1	8
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	8	2
Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>	1	
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	2	1
Topper	<i>Aythya marila</i>	7	1
Eider	<i>Somateria mollissima</i>	74	70
Zwarte Zee-eend	<i>Melanitta nigra</i>	19	20
Grote Zee-eend	<i>Melanitta fusca</i>	1	3
Ijseend	<i>Clangula hyemalis</i>	1	
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	1	
Middelste Zaagbek	<i>Mergus serrator</i>	1	1
Smient	<i>Mareca penelope</i>	8	2
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>		1

Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>	1	6
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	2	5
Roodhalsfuut	<i>Podiceps griseigena</i>	1	2
Geoorde Fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>		2
Noordse Stormvogel	<i>Fulmarus glacialis</i>	26	112
Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>	8	22
Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	1	1
Kuifaalscholver	<i>Stictocarbo aristotelis</i>	1	3
Torenvalk	<i>Falco tinunculus</i>	1	1
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	4	
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	55	17
Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>		1
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>		1
Kanoet	<i>Calidris canutus</i>	2	4
Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>	1	
Houtsnip	<i>Scopolax rusticola</i>	1	18
Rosse Grutto	<i>Limosa lapponica</i>	3	3
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	4	4
Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	4	
Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>		1
Middelste Jager	<i>Stercorarius pomarinus</i>		1
Kleine Jager	<i>Stercorarius parasiticus</i>		2
Grote Jager	<i>Stercorarius skua</i>	2	1
Dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	2	
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	6	23
Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>	15	28
Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	62	69
Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus graellsii</i>	10	2
Grote Mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	12	19
Drieteenmeeuw	<i>Rissa tridactyla</i>	17	77
Grote Stern	<i>Sterna sandvicensis</i>	1	
Zeekoet	<i>Uria aalge</i>	64	311
Alk	<i>Alca torda</i>	16	53
Kleine Alk	<i>Alca alle</i>		1
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	3	2
Merel	<i>Turdus merula</i>	3	44
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	1	21
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	1	13
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	2	
Zwarte Kraai	<i>Corvus corone</i>		1
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5	25
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>		1
Totaal		462	1007

De meest talrijke soorten in 1997 waren de Eidereend (74), Zeekoet (64), Zilvermeeuw (62), Scholekster (55), Noordse Stormvogel (26), Zwarte Zee-eend (19), Drieteenmeeuw (17), Alk (16), Stormmeeuw (15), Grote Mantelmeeuw (12) en Kleine Mantelmeeuw (10). Ongeveer 36% van de vondsten was met olie besmeurd, waarbij traditiegetrouw vooral hoge percentages olieslachtoffers werden gevonden bij de vogels van open zee (Zeekoet, Noordse Stormvogel, Zwarte Zee-eend, Drieteenmeeuw en Alk).

In 1998 waren de talrijkste soorten de Zeekoet (311), Noordse Stormvogel (112), Drieteenmeeuw (77), Eidereend (70), Zilvermeeuw (69), Alk (53), Merel (44), Stormmeeuw 28) en Spreeuw (25). Het bevuilingspercentage lag dit jaar gemiddeld op 43%, hetgeen voor een belangrijk deel niet door olieslachtoffers, maar door met polyisobutyleen besmeurde vogels werd veroorzaakt. Het merendeel van de in december aangetroffen Zeekoeten was ad (of liever gezegd niet-juv; 80.5%, n = 123), terwijl bij de Noordse Stormvogel een ongevoon groot aantal 'gekleurde' individuen werd aangetroffen: liefst 18.5% donkere fase (n = 65), hetgeen duidt op een arctische herkomst. Eveneens in december werden liefst 15 Jan van Genten gevonden (waarvan 12 ad, 2 juv).

Kees Camphuysen
NZG/NSO
Ankerstraat 20
1794 BJ Oosterend
Tel/fax 0222 318744
E-mail kees.camphuysen@wxs.nl

Zwarte Ooievaar *Ciconia nigra*, Texel, 14 september 1998 (Eric Koops)

Overzicht van de gebieden waar de wadvogeltellingen plaatsvonden

- 1 Hors
- 2 Strand paal 9-12
- 3 Strand paal 12-15
- 4 Strand paal 15-20
- 5 Strand paal 20-25
- 6 Strand paal 25-31
- 7 Mokbaai
- 8 Schorren
- 9 Wassenaar en Zeeburg
- 10 Slufter
- 11 Horsmeertjes en de Geul
- 12 Grote Vlak en Pompevlak
- 13 Korverskooi
- 14 Muy
- 15 Prins Hendrikpolder en Zuidhaffel
- 16 Hoorder Nieuwland
- 17 De Westen en De Hemmer
- 18 Den Burg en Oudeschild
- 19 Oosterend en Dijkmanshuizen
- 20 Waalenburg
- 21 Everstekeog
- 22 Het Noorden
- 23 Eierland Zuid
- 24 De Nederlanden
- 25 Eierland Noord

